

[Socialministeren]

formning, vil tiden jo så vise, men der var i hvert fald meget stor interesse for, at vi fik nogle forenklede regler, og så må vi gå ind i et konstruktivt samarbejde.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

9) Første behandling af lovforslag nr. L 28:

Forslag til lov om ændring af lov om social bistand. (Betaling for varig praktisk hjælp og præcisering af kommunernes forpligtelse til at sørge for døgntilbud).

Af socialministeren (Else Winther Andersen).

(Fremsat 2/10 91).

Lovforslaget sættes til forhandling.

*Forhandling***Jørn Pedersen (S):**

Lovforslaget indebærer to ting: indførelse af betaling for varig praktisk hjemmehjælp og en præcisering af kommunernes forpligtelse til at sørge for et døgntilbud. Det kan i dag være en historisk dag, fordi det i dag kan være dagen, hvor vi tager afsked med det velkendte danske begreb hjemmehjælp. Fremover skal der, hvis lovforslaget ender med at blive vedtaget, tales om varig praktisk hjælp, som der skal kunne betales for, og varig personlig hjælp, der skal være gratis, men fremover skal man altså hele vejen i systemet skelne imellem to former for hjælp. Det skal man gøre i det private hjem, og det skal man gøre på de plejehjem, der er omfattet af forsøgsordningen med udbetaling af pensioner.

Fra Socialdemokratiets side er vi ikke et øjeblik i tvivl om, at alene her har vi første led, hvor det kan give forvirring, forvirring for brugerne og forvirring for dem, der skal være administratorer af det, og forvirring for dem, der skal udføre det i hverdagen.

Man har så betalingsmodellen, der siger, at man kommer til at betale 100 kr. om måneden, hvis man har en indtægt på ca. 24.000 kr. ud over sin pension, stigende op til 1.000 kr. om måneden, hvis man har en indtægt på ca. 250.000 kr. Det afgørende her er bl.a., at betalingen afhænger af personens indtægt og ikke den ydelse, personen modtager i form af hjælp. Igen er man her fremme ved noget, der er meget lidt gennemskueligt for brugerne. Det må være svært for mange af brugerne at forstå den forskel, der vil være i ydelse. I praksis vil det betyde, at der for to naboer for det samme beløb pr. måned kan være meget stor forskel i de ydelser, de får. 10 timer koster det samme som 8 timer, populært sagt.

Man kunne spørge sig selv: Er det her lovforslag lavet, for at kommunerne skal have nogle flere indtægter, så de har større chancer for at betjene de borgere, det jo til syvende og sidst drejer sig om? Sådan er det også, når man læser begyndelsen af lovforslaget, men ikke ret meget længere nede på siden finder man ud af, at det bliver modregnet i bloktilskuddet. Dermed må vi jo konstatere, at kommunerne får besværet med at administrere ordningen, med at forklare urimeligheder og med at forklare alle de forskelle, der ligger i det system.

Naboer kan have forskellige oplevelser med dette lovforslag. På plejehjemmene, hvor man har forsøgt med pensionsudbetaling, vil man opleve, at inden for murene er der store forskelle. Det er ikke nemt at håndtere.

Desuden vil forslaget, selv om der står det modsatte i bemærkningerne, betyde samspilsproblemer. Der vil være visse grupper eksempelvis, der har en indtægt, der nærmer sig de 24.000 kr., som vil blive ramt meget hårdt her. Det er vel næppe det, der plejer at være regeringens holdning, når man taler om de mennesker, der har sparet op til deres alderdom. Det er da noget, man i andre situationer taler om som en god ting.

Om præcisering over for kommunerne vil jeg sige, at det er ganske udmærket. Det svarer nøje til Socialdemokratiets tanker om borger-

[Jørn Pedersen]

nes rettigheder. Det synes vi er godt. Til gengæld anvises selve finansieringsformen ikke.

Vi synes også, det er glimrende, at man siger, at nu tager man det forbud ud af bistandsloven, der er imod at bygge beskyttede boliger og plejehjem. Vi skulle måske her overveje, hvordan vi så sikrer, at vi igennem ældreboligloven sikrer, at nogle af de ting, man ikke kan gøre i dag, fremover kan sikres.

Jeg vil konkludere ved at sige, at dette forslag ikke giver bedre service over for brugerne. Det giver ikke bedre økonomi i kommunerne. Det giver derimod ekstra administration i kommunerne. Det er svært at forklare og svært at forstå, og derfor er det helt klart, at vi ikke kan medvirke til, at dette forslag bliver gennemført. Det må vi præcisere allerede fra starten.

Vi vil hellere være med til at løse problemerne på en konstruktiv måde. Tidligere i dag har man under finanslovdebatten hørt om vore tanker – netop muligheden for at udbetale understøttelsesbeløbet til kommunerne mod, at de ansætter ekstra hjemmehjælp.

Det her vil forvirre og forringe, og derfor vil vi blankt afvise det.

Pia Christmas-Møller (KF):

Det var uægtelig hårde ord i oktober fra Socialdemokratiet. Men det kan vi måske vende tilbage til senere.

Ikke mindst i det sidste halve års tid har vi bl.a. igennem den skrevne presse, radio og fjernsyn set nogle uhyrlige og oprørende eksempler på fuldstændig uacceptabel behandling af ældre.

Hvad er der da sket, måtte vi spørge, i foråret? Hvorfor er der tilsyneladende så mange eksempler på, at ældre ikke får den hjemmehjælp, som de har brug for?

Det gav anledning til, at vi fik udarbejdet en rapport om udviklingen i hjemmehjælpen, som vi fik i maj i år. Det fremgik af denne rapport, at der i de sidste tre år har været en stigning i personaleforbruget på 10 pct.

Tager man højde for udviklingen i befolkningens alderssammensætning med flere mennesker, der lever længere og derfor har et større behov for pleje, er der også tale om en væsentlig stigning. Faktisk er hjemmehjælpen realudbygget med 6 pct. over de sidste tre år, og alligevel oplever mange det, som der er skåret ned.

Det fremgår også af samme rapport, at flere kommuner giver flere personer færre timer. Kommunerne angiver selv, at de har nedprioriteret udmålingen af hjemmehjælp specielt til praktiske funktioner. Kommunerne peger på, at gennemførelsen af den gratis hjemmehjælp pr. 1. juli 1989 har medført en mærkbar stigning i antallet af modtagere.

Samtidig hører vi stadig oftere mange ældre sige, at de gerne ville betale, bare de kunne få lidt mere hjælp.

Derfor fremsætter vi lovforslaget, som åbner op for betaling af hjemmehjælp. Men det er ikke bredt til al hjemmehjælp, der nu skal indføres betaling. Det er kun til hjemmehjælp, der er udmålt i forbindelse med praktiske opgaver. Der er altså ikke tale om, at der nu skal betales for hjælp til personlig pleje m.v.

Med hensyn til forslagens formulering har man søgt at finde en model, som var administrerbar, som kunne forstås og håndteres, en model, som ikke ramte nogle grupper unødigt hårdt. Deraf minimumsbeløbet på 100 kr., det vil sige, at opkrævning af beløb under 100 kr. ikke vil finde sted, ligesom der også er indføjjet en maksimal betaling på 1.000 kr. om måneden og det vel at mærke for grupper, der har en årlig indkomst på 250.000 kr. eller mere ud over pensionen med diverse tillæg.

Jeg synes, det er en meget rimelig model, og jeg forstår slet ikke, at Socialdemokratiet giver selve modellen så hårde ord med på vejen. Var det ikke netop Socialdemokratiet, der under ældredebatten i foråret pegede på behovet for, at vi ikke indførte opkrævning for personlig pleje? Var det ikke netop Socialdemokratiet og andre her i Folketinget, der pegede på, hvor vigtigt det var, at det alene i givet fald var på det praktiske område?

Har Kommunernes Landsforening ikke selv peget på værdien af, at man fik en administrerbar model?

Jeg mener, at begge formål er søgt imødekommet ved det foreliggende forslag. Jeg håber, at Socialdemokratiet under udvalgsarbejdet vil se lidt mere konstruktivt og positivt på forslaget end det indtryk, vi fik her af ordførertalen før.

Med hensyn til forslagens bestemmelser om døgntilbud mener jeg også, at det er det helt rigtige svar på de mange eksempler, vi har haft fremme i debatten det sidste halve års tid. Det

[Pia Christmas-Møller]

må være rigtigt, at kommunerne har pligt til at stille et døgntilbud til rådighed. Det må samtidig også være muligt for kommunerne at finde frem til lige præcis, hvilken model man vil tilbyde.

Jeg synes, det er et godt, rigtigt og nødvendigt forslag, socialministeren her har fremsat, og jeg håber på en velvillig behandling i udvalget.

(Kort bemærkning).

Pernille Frahm (SF):

Fru Pia Christmas-Møller sagde, at mange ældre føler, at der er skåret i den varige hjemmehjælp, og det blev nærmest sagt, som om det er noget, de føler helt i strid med realiteterne. Jeg skal da gøre opmærksom på, at man i Gladsaxe Kommune nu beskærer den praktiske del af hjemmehjælpen fra 2 timer om ugen til 2 timer hver 14. dag næsten pr. automatik. Så det er sandelig ikke noget, man bare føler.

Fru Pia Christmas-Møller sagde også, at kommunerne peger på den gratis varige hjemmehjælp som årsag til det stigende behov på området. Der vil jeg gøre opmærksom på, at de også peger på, at det kun er en af mange årsager. Den ændrede udskrivningspolitik på hospitalerne er også en vægtig årsag ligesom nedlæggelse af plejehjemspladser, og at vi i det hele taget får flere ældre i dette land. Disse årsager er langt vægtigere for eksplosionen på området.

Formanden:

Fru Kirsten Jacobsen har ordet for en kort bemærkning. Jeg har en hel række korte bemærkninger.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Jeg skal ikke gentage de argumenter, som fru Pernille Frahm fremførte, men kun tilføje et par enkelte andre, som jeg selv havde noteret.

Jeg noterede mig, at den konservative ordfører havde svært ved at forstå, at man ikke kunne tilslutte sig den her rimelige model. Jeg noterede mig også, at man i regeringen havde svært ved at forstå det signal, som man i regeringen mener at de ældre udsender, nemlig at de egentlig gerne vil betale for hjemmehjælp, bare de kan få noget hjemmehjælp.

Hvis man tager lovforslaget, kunne man begynde at overveje det, hvis det var en fordeling, således at de rige pensionister nu skulle til at betale, så de fattige pensionister kunne få noget bedre hjemmehjælp. Det ville vi da godt overveje. Men forslaget går ud på, at alle skal betale, for at staten kan få nogle flere penge i kassen. Det er den kolde, nøgterne kendsgerning. Lad være med at komme med alle de omsvøb. Fortæl, hvad det er, det drejer sig om, i stedet for at prøve at sælge en vare under en helt anden betegnelse end det, den er.

(Kort bemærkning).

Jytte Hilden (S):

Det, der bringer mig herop, er fru Pia Christmas-Møllers tagen kommunerne til indtægt som sandhedsvidne på området, om der har været en efterspørgselsstigning eller der ikke har været en efterspørgselsstigning. Jeg har ikke set det dokumenteret, og den tilfældige undersøgelse – det var en stikprøveundersøgelse, og der deltog kun 40 kommuner, som Socialministeriet lavede før sommerferien – duer ikke; den kan ikke bruges til noget som helst. Det var kvalitative bud på, om kommunerne mente, efterspørgslen var blevet større eller mindre eller den ikke havde ændret sig. Det kan man da ikke tage som udgangspunkt for ændring af en væsentlig lovgivning. Det er den ene ting, jeg ville sige.

Den anden ting, jeg vil spørge om, er, om det ikke generer fru Pia Christmas-Møller, og om det ikke generer socialministeren, at vi – hvis vi indfører den skala, som er i det forslag, der nu ligger på Folketingets bord – så vil få marginalsatter – og marginalsatter har jeg for forstået optog regeringen meget – for visse pensionistgrupper, som, hvis man er så uheldig, at man har en indtægt mellem 22.200 kr. og 29.700 kr. over folkepensionen, vil være oppe på 96 pct., hvis man vel at mærke er så uheldig, at man bor i en gennemsnitskommune. Bor man ikke i en gennemsnitskommune, men i en kommune, der er lidt dyrere, ja, så må vi altså kunne komme op på marginalsatter, der ligger over 100 pct. Det synes regeringen vi skal sige ja til på et tidspunkt, hvor det er sådan, at vi alle sammen eller i hvert fald en god del af os gør, hvad vi kan for at opmuntre mennesker til at spare op til alderdommen.

[Jytte Hilden]

Vi synes faktisk, der er gode pointer i en arbejdsmarkeds pension. Det vil sige, at nu skal vi gå ud og sige: Spar op til jeres alderdom, så I har noget ud over folkepensionens grundbeløb, som vi ønsker at sikre alle. Når man så har sparet op, så kommer vi for resten og tager mere end 100 kr. af de første 100 kr., I har tjent ekstra. Det kan ikke være rigtigt. Mit spørgsmål er altså både til fru Pia Christmas-Møller og til socialministeren.

(Kort bemærkning).

Jørn Pedersen (S):

Jeg har et spørgsmål til fru Pia Christmas-Møller. Er det ikke korrekt, at der i bemærkningerne til lovforslaget står klart og tydeligt, at med dette forslag er det hensigten at mindske efterspørgslen efter hjemmehjælp? Det er jo koldt og kynisk det, det drejer sig om: at få nogle til ikke at efterspørge hjemmehjælp, nogle, der har et visiteret behov for det. Det er et paradoks, og jeg må spørge både fru Pia Christmas-Møller og socialministeren, hvad meningen egentlig er med denne hensigt.

Jeg vil også godt referere til, at der i bemærkningerne står, at man forventer, at 20 pct. af samtlige hjemmehjælpsmodtagere – nu mens vi stadig væk har ordet i vores ordbog – skal betale. Det er jo en væsentlig del.

Så vil jeg gerne anføre en ting, som fru Pia Christmas-Møller nævner omkring kommunerne. I forslaget står, at de eventuelt kan oprette en døgnpleje; der står ikke, at de skal. At kommunerne kan gøre det, har de vidst i årevis, og det har faktisk været en mulighed, at man netop kunne gøre det. Men jeg må også tilbagevise, at kommunernes interesse i at indføre betaling for hjemmehjælp – den er jeg også stødt på forskellige steder – er ud fra en forventning om, at så fik de flere penge i kassen at gøre godt med over for de virkelig svage grupper. Her er den eneste økonomiske realitet, at statskassen tjener 198,3 mio. kr. ved, at man hiver penge ind og mindsker efterspørgslen. Er det virkelig den måde, man fra Venstres og De Konservatives side ønsker at føre ældrepolitik på?

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Til hr. Jørn Pedersen kan jeg sige, at det er

fuldstændig korrekt, det er meningen, at efterspørgslen skal begrænses ved det her forslag. Jeg synes, det er rørende, at Socialdemokratiet i den grad forsvarede de personer, som opsagde deres ansatte hushjælp, som opsagde deres private pleje, da der blev gennemført gratis hjemmehjælpsordning. Det synes jeg er rørende, for det er jo det, der er sagen.

Det er også svar til fru Pernille Frahm, at der er blevet flere, som vil og har krav på hjemmehjælp, og som søger det i forbindelse med den gratis ordning.

Det er fuldstændig korrekt, at kommunernes modsvar har været at tildele den enkelte ældre færre timer, og det er det, der er problemet. Det er først og fremmest gået ud over den praktiske hjælp. Det kan vi også læse i den rapport, som fru Jytte Hilden ikke giver ret meget for.

Fru Jytte Hilden spørger, om vi kan bruge kommunerne som sandhedsvidne i denne sag. Jeg ved ikke, hvem vi ellers skulle bruge. Jeg mener, at den rapport, vi fik i foråret, giver et meget godt billede af situationen, som den er. Det er klart, det er ikke et fyldestgørende statistisk materiale for samtlige kommuner, i og med at det er en stikprøveundersøgelse, men det er trods alt en stikprøveundersøgelse, som er lavet efter alle kunstens regler, hvor man har taget højde for de variationer, der er fra kommune til kommune. Det fremgår, at mange kommuner peger på, at det er den gratis hjemmehjælp, som har medført øget pres på ordningen. Mange kommuner erkender, at de nedprioriterer den praktiske bistandstildeling, og mange kommuner erkender også, at de ældre får færre timer pro persona.

Med hensyn til fru Jytte Hildens bemærkning omkring modellen vil jeg vælge at tage det store engagement som udtryk for, at Socialdemokratiet alligevel vil gå konstruktivt ind i udvalgsarbejdet med henblik på eventuelt at få formuleret en anderledes model. Det vil jeg være åben over for. Hvis vi kan finde frem til noget i fællesskab, som er endnu bedre, som på ingen måde eller måske på en lempeligere måde kommer i konflikt med samspilsproblematikken, så skal det bestemt ikke støde på modstand fra konservativ side.

Til fru Kirsten Jacobsen og andre, der har været inde på den økonomiske sammenhæng i lovforslaget, vil jeg sige, at vi skal huske på, at

[Pia Christmas-Møller]

det er meningen, at man skal forhandle med parterne på det kommunale område. Vi skal huske på, at man netop har indgået en aftale med KL i juni måned, som gav 250 mio. kr. mere til ældreområdet, og i øvrigt er der jo ikke tale om, at vi egentlig målrettet søger besparelser på det her område. Vi søger at få en adfærdsregulering, som er hensigtsmæssig.

Formanden:

En kort bemærkning er på indtil 2 minutter, og elektronikken er ubønhørlig. Jeg prøver også på at være det. Jeg må sige, at alle, der ønsker ordet for en kort bemærkning, er på listen.

(Kort bemærkning).

Grete Schødt (S):

Fru Pia Christmas-Møller startede med at henvise til den af socialministeren afholdte ældrekonference og henviste til, at antallet af hjemmehjælpere var steget med 10 pct. Jeg vil gerne gøre opmærksom på, hvad der reelt er sket i de sidste år. Der er nedlagt 6.500 plejehjemspladser. Der er bygget 9.000 ældreboliger. Hvis man havde fulgt befolkningsudviklingen, hvis man havde fulgt det antal ældre, der er blevet meget ældre, så skulle der i dag have været bygget 12.000 flere plejehjemspladser end det antal vi kender. Alene disse tal må fortælle noget om, hvad det er, vi er oppe imod. Det stigende antal, ældre, der i dag så passes i eget hjem og har hjælp behov, det alene taler for tallene.

(Kort bemærkning).

Bente Juncker (CD):

Fru Pia Christmas-Møller forsøgte at udnytte sin taletid særdeles godt og fortælle en hel masse om, hvad kommunerne siger, hvad Kommunernes Landsforening siger, og hvilke rapporter der er lavet på ældreområdet.

Jeg vil gerne sige, at det, det drejer sig om, er, at det er også vores ældre, også vores handicappede. Når vi vedtager nogle love og regler og har debatter i Folketinget og vedtager en dagsorden, så er det faktisk det, som regeringen skal prøve på at rette sig efter.

Det, der bringer mig herop og ophidser mig lidt, er, at fru Pia Christmas-Møller siger, at efterspørgslen skal begrænses. Det står i lovforslaget, og jeg begriber ikke en pind af, at det

står i lovforslaget, for der er overhovedet ikke grund til at begrænse dette område.

Det, vi vedtog i dagsordenen af 25. april 1991, var at indskærpe kommunernes pligt, eventuelt ved lovgivning, så praktisk bistand i hjemmet tilbydes i det nødvendige omfang, og at det gennem visitering sikres, at de personlige behov tilgodeses. Det ligger ikke i min tolkning, at det er, at man skal gå ud og spare på det her område.

Jeg vil gerne spørge fru Pia Christmas-Møller, om man ikke agter at rette sig efter det, vi har vedtaget i Folketinget. Jeg synes, det er helt uheldigt at stille sig op og sige, at efterspørgslen skal begrænses.

Jeg må også bede om, at socialministeren kommer op og klart og tydeligt siger herfra, at det er meningen, at efterspørgslen skal begrænses. Jeg er klar over, at det står i lovforslaget. Men jeg vil gerne høre, om socialministeren mener, at efterspørgslen skal begrænses, for det er ikke det, der lå i teksten i den dagsorden, vi vedtog herinde.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Jeg må indrømme, jeg spidsede ører, da jeg hørte fru Pia Christmas-Møller fortælle, at efterspørgslen skulle begrænses. Det ligger jo også alene i, at lovforslaget skal give en besparelse på 150 mio. kr. Hvis man ville have gjort det her på en ordentlig måde, hvis det virkelig var regeringens hensigt at begrænse efterspørgslen, så skulle man naturligvis have ændret visitationskravene. Regeringen får dette til at lyde, som om den gratis hjemmehjælp er en luksusforanstaltning med stuepiger eller kokkepiger, der bliver sendt rundt til alle hjem til alle og enhver. Men der er jo tale om meget strenge krav for, hvem der overhovedet kan få det tildelt.

Må jeg så sige, at når kommunerne siger, at efterspørgslen er steget, så burde kommunerne samtidig fortælle, hvor mange plejehjemspladser de har nedlagt og ombygget til ældreboliger, hvor man har haft et tungt, tungt klientel, for ellers havde man ikke visiteret til en plejehjemsplads. Det er klart, hvis den person skal ud og fungere i eget hjem, kræver det flere hjemmehjælpstimer, end hvis det er en bedre eller mere rørig ældre. Det er det, som har gjort, at behovet for hjemmehjælp er steget –

[Kirsten Jacobsen]

og ikke det, at man har gjort den gratis. Det viser alle undersøgelser. Jeg vil gerne have, at socialministeren ellers kommer og dokumenterer, at det ikke forholder sig sådan, som alle eksperter på området påstår.

At kommunerne har fået noget ekstra i bloktilskud, som er øremærket til dette område, er jo rigtigt; det fik de vel efter nogle natteforhandlinger. Det er de penge, der nu tages fra dem igen med dette forslag. Det er frem og tilbage på stedet, det er lige langt.

(Kort bemærkning).

Jytte Hilden (S):

Tak for svaret fra fru Pia Christmas-Møller. Jeg må indrømme, at jeg stadig totalt mangler dokumentation for bare den mindste smule tal og også for den mindste smule efterspørgselspres, ekstra efterspørgselspres. Vi mener ikke, at den rapport, som blev udarbejdet af Socialministeriet før sommerferien, kan bruges til noget, fordi den alene bygger på nogle kvalitative svar fra stikprøvekommuner. Vi har til gengæld – for vi kan godt regne i Socialdemokratiet – regnet på det, regnet på, hvor mange ældre, regnet på nedlæggelse af plejehjem, regnet på mennesker, der ikke længere, heldigvis, ligger på hospitalernes langtidsmedicinske afdelinger, regnet på ældre, der ønsker at blive i eget hjem. Det viser sig, at fra før vi indførte varig visiteret hjemmehjælp til efter, at det er indført, kan vi konstatere en stigning på måske 1-2 pct. Det kalder jeg ikke et efterspørgselspres. Jeg vil gerne have ministeren til at dokumentere med tal, hvad det er, vi snakker om.

Jeg siger også tak, fordi fru Pia Christmas-Møller på den måde understregede, at dette giver maksimale samspilsproblemer. Dette er fuldstændig som en boksehandske til et blåt øje: at komme og ville lægge ekstra udgifter over på mennesker, som har sparet op, som har opført sig fornuftigt, som præcis har gjort det, som vi ønsker man skal gøre. De mennesker afkræver man altså nu – i de grelle tilfælde med den enlige pensionist, der lå på de dér et par og tyvetusind kroner om året ekstra – mere end 100 kr. af de 100 kr., de har ekstra.

Jeg siger tak, fordi fru Pia Christmas-Møller er klar over problemet, jeg siger ikke tak, fordi svaret var så svævende.

(Kort bemærkning).

Villy Søvndal (SF):

Der er to af fru Pia Christmas-Møllers centrale argumenter, der ikke holder. Det ene er, at kommunerne tages til indtægt. Det er kommunerne formentlig glade for at blive, hvis de i øvrigt bliver taget rigtigt til indtægt. Det tredjedste nummer af Danske Kommuner indeholder en rundspørge til en række danske kommuner, bl.a. den kommune, hvor jeg er socialudvalgsformand, Silkeborg. De afviser over en kam, at den varige, gratis hjemmehjælp har noget som helst at gøre med udgiftsforøgelsen. Den ligger helt andre steder. Der er nævnt en række forhold, jeg vil gerne føje et par yderligere til. I mellemtiden er hjemmehjælpernes daglige arbejdstid sat ved. Det er der ikke korrigeret for i undersøgelsen. De unge handicappede, der er taget hjem fra centralinstitutioner, både fysisk og psykisk syge, er der heller ikke korrigeret for i undersøgelsen. Der er ikke korrigeret for den nye lov om døende i eget hjem.

Jeg synes, det kunne være interessant at få nogle tal – det må blive en del af udvalgsarbejdet – hvor man går ind og korrigerer for alle disse forhold. Så tror jeg, den folkelige fornemmelse af, at der er skåret på hjemmehjælpen, vil vise sig at være helt korrekt.

(Kort bemærkning).

Jørn Pedersen (S):

Tak til fru Pia Christmas-Møller for svarene.

Jeg må konstatere – og det vil jeg gerne have ministeren til enten at be- eller afkræfte senere – at den egentlige hensigt med dette forslag er at få penge i statskassen og at ændre de ældres adfærdsmønster, ændre det væk fra de målsætninger, dette høje Ting har ønsket, nemlig at de kunne blive længst muligt i eget hjem. For konsekvensen af, at man siger, at man ændrer behovet og efterspørgslen, må jo være, at man forventer, at det er private organisationer eller andre, hvad man nu end forestiller sig, der skal løse opgaverne.

Derfor kan jeg være lidt i tvivl om, om der er sammenhæng imellem dette forslag og de tanker, der var fremme her i weekenden fra folketingsmedlemmer fra regeringspartierne, om, at nu skal vi også til at løse plejehjemsproblemerne ved at indføre private betalingsplejehjem her i landet i lighed med mulighederne for private hospitaler.

[Jørn Pedersen]

Jeg er bange for denne udvikling, og jeg bliver nødt til at spørge både fru Pia Christmas-Møller og socialministeren meget præcist, om hensigten med dette lovforslag på længere sigt er at begrænse muligheden for, at ældre kan blive længst muligt i eget hjem, og om man ønsker, at nogle af de offentlige serviceydelser på dette område på længere sigt skal varetages af private.

Formanden:

Så får fru Pia Christmas-Møller ordet for den sidste korte bemærkning i denne omgang. Vi skal også nå at høre de andre ordførere.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Jeg kan på det sidste spørgsmål svare klart nej. Det er ikke hensigten, at vi ved dette forslag eller ved andre forslag vil begrænse mulighederne for, at de ældre fortsat kan være længst muligt i eget hjem. Det er hverken på kort eller lang sigt vores mål. Må jeg sige til fru Kirsten Jacobsen, der var inde på spørgsmålet om, hvorvidt vi skulle have en adfærdsændring på dette område, og hvis det var det, der var målet, om vi så skulle ændre visitationskravene, at vi skal ikke ændre visitationskravene. Vi skal stadig væk have en lovgivning, der sikrer de ældre ret til den hjælp, de har behov for – uanset om de er i eget hjem, i ældreboliger, beskyttede boliger, eller hvad det nu måtte være – og dertil hører både personlig pleje og praktisk hjælp.

Men det, vi synes kunne være meget rimeligt, var at gennemføre en adfærdsregulering, som bygger på, at de ældre, som godt kunne klare sig uden offentlig støtte til dette, skulle gøre det, præcis som de gjorde det, før vi gennemførte den gratis hjemmehjælp. Der er ikke tale om, at vi nu vil jage småkårs pensionisterne, overhovedet ikke. Der er tale om, at vi har konstateret, at der er flere, der søger i dag, og som på grund af visitationsreglerne, som vi ikke vil lave om på, har ret til hjælp. Det har medført, at flere har fået færre timer, og flere har fået mindre hjælp til praktiske gøremål. Det er resultatet.

Og så kan fru Jytte Hilden endnu en gang komme op på talerstolen og efterlyse tal og dokumentation osv. Jeg føler nu, at de mange kommunalpolitikere, som jeg har talt med, og

som har været inde i billedet i forbindelse med udarbejdelsen af rapporten, nok har fingeren nogenlunde på pulsen.

Må jeg sige til fru Bente Juncker, at det er fuldstændig klart, at de ældre også er Folketingets ansvarsområde. Jeg kunne ikke drømme om at flygte fra det ansvar, på ingen som helst måde. Tværtimod drejer det sig om, at vi får sikret så god en rammelovgivning som overhovedet muligt, så kommunerne får en fair og god chance for at leve op til de målsætninger, vi har på ældrepolitikens område. Men jeg kan altså ikke se, at det skulle være et problem, at de ældre, som godt kan betale, også skulle betale en mindre og symbolsk del til hjemmehjælpen.

Jeg vil gerne sige til fru Jytte Hildens bemærkning omkring det med samspilsproblematikken, at man kan jo altid finde et bestemt eksempel, hvor samspilsproblemet vil være overdådig stort. Det vil altid med det skattesystem, vi har, og som jeg forstår fru Jytte Hilden er meget glad for, kunne forekomme i det øjeblik, man overhovedet forestiller sig, at nogen skal betale noget for en offentlig ydelse.

Karen From (V):

Da Venstres ordfører, hr. Jørgen Winther, ikke kan være til stede, er jeg blevet bedt om at kommentere lovforslaget på Venstres vegne, og det vil jeg gøre ved at læse op, hvad han har skrevet:

Forslaget, som Venstre kan støtte, indeholder to dele: for det første et forslag om indførelse af betaling for varig praktisk hjælp, idet der sker en skelnen mellem praktisk og personlig hjælp, for det andet en præcisering af kommunernes forpligtelse til at sørge for døgntilbud.

Med hensyn til den første del omhandlende indførelse af betaling for varig praktisk hjælp er det således, at personlig hjælp fortsat vil være gratis. Da man indførte den gratis varige hjemmehjælp, kunne man naturligvis ikke vide nøjagtigt, hvilke udgifter dette ville medføre, men i dag ser vi kommuner i store vanskeligheder på dette område, fordi behovet for hjemmehjælp er steget, efter at den er blevet gratis. Det er vigtigt at holde fast ved, at det ikke er mindrebemidlede, der kommer til at betale. Kun modtagere med en indtægt på 24.000 kr. årligt eller derover – foruden folkepensionen –

[Karen From]

vil komme til at betale, og kun for praktisk hjælp.

Hvad angår den anden del af forslaget, så ønsker man at præcisere den forpligtelse, kommunerne har til at sørge for døgntilbud til ældre og handicappede personer. Det vil stadig være den enkelte kommune, der inden for lovgivningens rammer må vurdere, hvilke døgntilbud der er behov for.

(Kort bemærkning).

Jytte Hilden (S):

Jeg skal da beklage, at Venstres ordfører, hr. Jørgen Winther, ikke er til stede, for han er nu altid så munter at diskutere med. Men så vil jeg godt sige til Venstres ordfører: Jeg savner stadig væk dokumentation for de voldsomt stigende udgifter i kommunerne. Hvad er det for en kommune? Hvad er det for nogle kommuner? Hvor er dokumentationen? Specielt efter at det heldigvis lykkedes KL ved forhandlinger med regeringen at få 250 mio. kr. ekstra ved de årlige forhandlinger lige før sommerferien.

Jeg giver ikke meget, må jeg sige til fru Pia Christmas-Møller, for, at man nu føler et eller andet. Hvis vi lavede lovgivning på føleri, så blev det endnu mere muntert herinde, det må jeg indrømme. Hvis ikke vi laver lovgivning på baggrund af meget nøje analyser af situationen og med den meget nøje målsætning på dette område, at vi ønsker, at ældre og handicappede skal have den varige, visiterede hjemmehjælp, som de har brug for, så ved jeg ikke, hvordan vi gør det.

Ved den konference, som Socialministeriet holdt før sommerferien, sagde Lyngby-Tårnbæk Kommune: Dette er blevet billigere, fordi vi har lagt tingene om.

Jeg har selv meget nøje undersøgt Kalundborg Kommune. Der ønsker man sig én eneste ting, og det er ro og ro og ro på området og ikke flere hovsaendringer. Det er heller ikke i Kalundborg Kommune blevet dyrere.

Det sidste, jeg vil spørge Venstres ordfører om og gentage over for socialministeren, er: Har vi ikke i de seneste år gjort alt, hvad vi kunne, for at løse marginalskatteproblemerne? Har vi ikke senest set en rapport, der tager fat netop på samspilsproblemerne? Synes regeringen, synes Venstres ordfører, at det er tidspunktet, hvor vi skal maksimere marginalskatteproblemerne for en række borgere? Det maksimale er 96 pct., det minimale er 44,9 pct.

(Kort bemærkning).

Jørn Pedersen (S):

Jeg vil også gerne beklage, at det ærede medlem hr. Jørgen Winther ikke kan være til stede i dag.

Jeg vil godt spørge Venstres ordfører: Kan der ikke opstå signalforvirring, når vi nu skal til at skelne? Nu har man i årevis været vant til rundt omkring i kommunerne, at hjemmehjælpen udfører en hel række ting; man kan jo så diskutere og diskutere længe om, hvorvidt det er det ene eller det andet. Nu er vi nødt til at skelne, men det vil jo i de fleste situationer være den samme person, der skal udføre de forskellige ting. Hvordan skelner vi? Skal vi have et eller andet system udarbejdet, så hjemmehjælperen kan finde ud af, hvornår det er personlig pleje, og hvornår det er praktiske ting, man skal ordne? Og hvad nu, hvis der er en række på hinanden følgende processer, der skal udføres, hvor det én gang er den ene ting og en anden gang er den anden ting?

Jeg synes, dette forslag er noget af det mest bureaukratiske, man kan forestille sig. Det giver forvirring omkring arbejdsprocessen, det giver stor forvirring for hjemmehjælpsmodtageren: Er det nu det ene eller er det det andet?

Jeg vil ikke afæske et svar af Venstres ordfører, men bede socialministeren om at tage det med i sin runde. Eventuelt kan vi vende tilbage til det i udvalgsbehandlingen af forslaget. Jeg ser et alvorligt problem her, både for de ansatte og for brugerne.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Til det sidste kan jeg sige, at mange kommuner allerede i dag opgør timeforbruget på henholdsvis personlig og praktisk pleje, så det skulle ikke være det store problem ude omkring i virkelighedens verden.

Men det, der egentlig kalder mig op, er fru Jytte Hildens omgang med statistik og talmateriale. Der er øjensynlig stor forskel på, hvad fru Jytte Hilden kan bruge diverse rapporter til, helt afhængigt af, hvad der passer i fru Jytte Hildens kram rent politisk. Det bemærkede jeg ved det foregående indlæg.

Jeg ved ikke, om man skal tage fru Jytte Hildens udsagn heroppe fuldstændig bogstaveligt. For det tilfælde kan vi godt lukke Folke-

[Pia Christmas-Møller]

tinget og omdanne det og alle ministerier til ét kæmpe statistisk kontor, og så kan vi begynde at registrere hinanden i hoved og et vist andet sted fra morgen til aften, og vi ville aldrig kunne mætte Socialdemokratiets behov for at få statistisk materiale, der har selv den mindste lille afvigelse med.

Det må være muligt rigtigt og ganske værdifuldt at arbejde ud fra statistikker, som bygger på stikprøver. Hvis ikke vi kan bruge stikprøver i vores arbejde herinde, så mener jeg ærlig talt, at vi er temmelig dårligt stillet. Hvor ofte er vi ikke nødt til at skære igennem på baggrund af dels stikprøver, dels politiske holdninger, dels formodninger om, hvordan det vil virke i fremtiden? For der er da temmelig meget, man ikke kan kortlægge statistisk, bl.a. hvordan folk vil reagere på baggrund af en ny lovgivning; det kan man ikke vide på forhånd med sikkerhed.

Så jeg synes nok, det var en meget stor mundfuld, fru Jytte Hilden tog lige for et øjeblik siden. Men all right, lad os skære igennem alt det her. Jeg forstår, at der er en utrolig stor interesse hos flere af partierne for dette spørgsmål. Hvad vil Socialdemokratiet? Hvad vil SF? Hvad vil Fremskridtspartiet gøre ved det problem, vi har ude omkring i kommunerne, hvor mange ældre faktisk føler at de ikke har nok hjemmehjælp, og hvor vil man finde pengene til det?

Mener man, at man kan udgøre et flertal herinde, hvor man både kan blive enige om mål, midler, beløb og finansiering, så synes jeg, at det vil være interessant at høre det.

(Kort bemærkning).

Grete Schødt (S):

Jeg vil godt konfrontere regeringspartiernes ordfører lidt med den virkelige verden. For hvad er det, det handler om her? Det handler om, at varig personlig pleje skal være gratis.

Det vil sige, at hvis en ældre eller en ung har et plejebehov for at komme i bad, så er det gratis, men hvis den samme person skal have gjort badeværelset rent efter badet, så koster det penge. Og hvad er virkeligheden så også? Ja, her er – hvis dette lovforslag bliver gennemført – et eksempel fra den virkelige verden uden for dette hus: En ung førtidspensionist, der er ramt af sklerose og lænket til en kørestol, og som er gift og har en ægtefælle, der tjener

250.000 kr., skal så betale 1.000 kr. om måneden for 2 timers hjemmehjælp. Det er nemlig det, hun er tilkendt i dag.

(Kort bemærkning).

Jytte Hilden (S):

Det er fru Pia Christmas-Møller, der kalder mig på talerstolen. Det går jo over stok og sten. Der er ikke grænser for, hvad vi alle sammen bliver taget til indtægt for. Jeg skulle mene, at skattesystemet er godt; det mener jeg ikke. Jeg mener faktisk, at det kan laves om. Der var meget andet, jeg skulle mene ved den lejlighed.

Jeg vil stadigvæk spørge efter dokumentation for, at kommunerne har haft voldsomt stigende udgifter i forbindelse med indførelsen af varig visiteret hjemmehjælp, dokumentation for, at et stigende antal ældre nu får varig visiteret hjemmehjælp ud over de eksempler, som er blevet nævnt tidligere. Jeg synes, det er skammeligt, at Folketinget egentlig skal diskutere tal og marginalsatser, når det, vi ser rulle op for os hver dag, er ældre og handicappede mennesker, der ikke kan få den hjælp, de gerne vil have. Derfor påhviler det naturligvis ikke os, der som oppositionsparti tager stilling til et lovforslag, at argumentere for det lovforslag. Det må være regeringspartiernes ordførere, der gør det.

Jeg vil også gerne bede regeringspartiernes ordførere om endnu en gang fra talerstolen at bekræfte, at dette forslag giver maksimale ekstra samspilsproblemer. Jeg kan faktisk godt lide tal, og jeg kan også godt regne, og vi har for nylig fået en rapport – den var grøn, hvis nogen går efter farver – om netop samspilsproblemerne. Er det da ikke sådan, at regeringens politik hænger sammen, eller er det sådan, at vi kan dyngne rapporter op til den ene side om samspilsproblemer, som man må gå ud fra at man gerne vil løse, når man laver rapporter om dem, og så til den anden side kan dyngne lovforslag op, som forøger disse problemer? Det bliver man faktisk skizofren af, også hvis man er socialdemokrat.

(Kort bemærkning).

Eva Kjer Hansen (V):

Det, der får mig på talerstolen, er nogle af fru Jytte Hildens bemærkninger. Jeg skylder først og fremmest at sige, når vi snakker tal og

[Eva Kjer Hansen]

statistik, at vi i Venstre absolut synes, der er grund til at lytte til de meldinger, der er kommet rundt omkring fra kommunerne, og når nogle af kommunerne så giver den melding, at den gratis hjemmehjælp har været med til at øge efterspørgslen efter hjemmehjælp, så er det, vi siger, at vi godt vil kigge på, om vi ikke skal gå ind og lave en efterspørgselsdæmpende ordning. Det gør vi ud fra det synspunkt, at vi ved, at hjemmehjælp er afgørende for de ældres mulighed for at kunne blive boende i egne hjem, i egne boliger.

Vi ved samtidig, at det rundt omkring er svært at få økonomien til at hænge sammen. Så synes vi, der er grund til at kigge på, om ikke de ældre mennesker, der har råd til det, så ikke skulle være med til at betale for noget af den hjemmehjælp, de kan modtage.

Det har været vigtigt for os at prøve at lave et lovforslag, som ikke virker for bureaukratisk, og som også giver færrest mulige samspilsproblemer, og det forslag, vi har lagt ud til forhandling, synes vi er et godt udgangspunkt. Det kunne være den måde, vi igen kunne få indført en vis betaling for hjemmehjælp på.

Så håber vi, at vi gennem udvalgsarbejdet bredt kan nå frem til noget, der kan fungere i praksis.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Somme tider er det jo en fordel, at det er formanden, der holder orden i talerlisten. Nu fik jeg så lejlighed til også at kommentere den forrige taler.

Fru Pia Christmas-Møller spurgte: Jamen hvad vil Fremskridtspartiet og andre gøre for at sikre en bedre hjemmehjælp? Det skal jeg gerne svare fru Pia Christmas-Møller på. Vi vil pålægge kommunerne en ansvarlig prioritering af de midler, der er til rådighed.

Da problemerne var størst på dette område, gjorde jeg mig den ulejlighed i Ålborg, hvor jeg selv kommer fra, at bede om kommunens regnskaber og budgetter fra de tre foregående år.

Jeg opdagede følgende, og lad det være anskuelsesundervisning: Biblioteksudgifterne, udgifterne til Ålborghallens drift, udgifterne til kulturelle formål, udgifterne til hensættelse til byens jubilæum og udgifterne til Zoologisk Have var alle steget i disse tre år, hvorimod

beløbene til hjemmehjælpen i de samme tre år var faldet. Ålborg Kommune havde altså prioriteret dyrene frem for de gamle, og den prioritering vil Fremskridtspartiet ikke finde sig i.

Vi har sagt klart – vi går ellers ind for kommunalt selvstyre – at hvis kommunerne ikke vil opføre sig anstændigt over for de gamle med det gode, så må de med det onde. Og det er dette Folketings ansvar.

Formanden:

Jeg tror ikke blot, det er somme tider; det er altid en fordel, at formanden styrer talerrækken.

(Kort bemærkning).

Jørn Pedersen (S):

To svar. Først til fru Pia Christmas-Møller, der spørger, hvad Socialdemokratiet vil gøre. Det gjorde jeg mig lidt umage med at sige allerede i min ordførertale, men jeg vil gerne gentage det her.

Vi har for længe siden, lige siden den 25. april, da vi vedtog den dagsorden, der ifølge lovforslaget er grunden til, at vi har debatten her i dag, påpeget, at der findes mange ledige hænder i Danmark. Vi betaler rent faktisk lige i øjeblikket 3.000 ledige hjemmehjælpere for ikke at udnytte deres uddannelse til at passe ældre mennesker. Derfor har vi sagt gentagne gange: Var det ikke en god idé at gøre nogle af de mennesker aktive ved at lade dem komme ud og virke i kommunerne og virke på den måde, som de rent faktisk er uddannet til? Den samfundsmæssige udgift på det vil være meget, meget lav, hvis vi blot vil nedbryde kassesystemet og sige, at i forvejen får de understøttelse, og tænker på beskatningsregler og på, at pengene, der tjenes mere, bliver omsat.

Det er rent faktisk et kvalificeret bud også i forhold til fru Eva Kjer Hansens indlæg. Vi vil ikke lave efterspørgselsdæmpende foranstaltninger på dette område. Vi mener, at i og med at hjemmehjælp fordeles efter en visitering, hvor der nogle steder er meget stramme regler, så er det ikke tilfældigt det her; det er folk, der faktisk har behov, der får tildelt hjemmehjælp, det må vi konstatere. Og man kan altså ikke tale sig væk fra et problem ved at se bort fra det.

Det er et problem, at der bliver flere ældre. Det er et problem, at folk kommer tidligere ud

[Jørn Pedersen]

fra hospitalerne. Det er et problem, at der er færre plejehjemspladser. Vi har indrettet vort samfund efter en model, der gør, at vi lige nu i forhold til tidligere og i de kommende år vil have et øget pres for berettiget hjemmehjælp, og det synes jeg ikke er noget man kan løse ved at indføre efterspørgselsdæmpende foranstaltninger. Man skulle hellere tænke positivt og finde ud af, hvordan vi samfundsmæssigt kan udnytte de ressourcer, vi alle sammen er med til at betale til.

(Kort bemærkning).

Jytte Hilden (S):

Jeg forstår godt, at fru Eva Kjer Hansen er interesseret i at lytte til, hvordan tingene virker ude i kommunerne, og jeg forstår også meget godt, at man selvfølgelig hører, hvad der bliver sagt, men jeg vil gerne spørge fru Eva Kjer Hansen, om fru Eva Kjer Hansen ikke er lidt nysgerrig, altså forstået som nysgerrig efter at vide, om det nu virkelig er rigtigt, det kommunerne siger.

Har fru Eva Kjer Hansen foretaget en rundspørge og hørt, om der er kommuner, der virkelig har haft en forøget efterspørgsel, hvor meget det bidrager med, hvor mange større beløb, hvor mange flere timer, hvor mange flere personer der har fået. For bare at tage, hvad man sådan hører ind ad det ene øre, efter forgoftbefindende og så lave lovforslag og forlange, at alle Folkepartiets partier skal synes, at det er da en glimrende dokumentation, det synes jeg ikke vil tjene til noget som helst. Så jeg spørger fru Eva Kjer Hansen, om Venstre ikke er nysgerrig efter at høre, hvor det er, der har været den øgede efterspørgsel, og hvordan den har udfoldet sig.

De kommuner, jeg har hørt udtale sig offentligt, har ikke sagt noget, der har givet mig anledning til at mene, at der var nogen form for dokumentation, og de tal, vi i Socialdemokratiet har regnet på, har vist, at hvis der var en virkning, så var det 1-2 pct.

Det andet, jeg vil spørge fru Eva Kjer Hansen om, er spørgsmålet om at have råd til det. Det lyder godt – det er jeg også fuldstændig enig med fru Eva Kjer Hansen i – at de, der har råd til det, selvfølgelig skal betale. Jeg står så med denne liste – for jeg holder mig til tal, som er kommet fra Socialministeriet, fra denne samspilsrapport. Der er her en tabel, der hand-

ler om sammensat marginalprocent for dette lovforslag, for pensionistægtepar i en gennemsnitskommune – det kan altså være værre.

Hvis man som pensionistægtepar – næsten Gud forbyde det – er så uheldig, at man har mellem 44.400 og 59.400 kr. i indkomst ud over den sociale pension, så er marginals-katten 104,4 pct.! Ja, jeg spørger fru Eva Kjer Hansen: Er det Venstres politik, at de mennesker, der har råd til det, nu skal betale mere for at få noget, som de er visiteret til, end de har i pension?

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Jeg vil gerne takke fru Kirsten Jacobsen for svaret. Jeg mener ikke, at vi er uenige hele vejen igennem. Jeg er i hvert fald ikke uenig i, at kommunerne skal være forpligtet til at gennemføre en ansvarlig prioritering, leve op til målsætningerne. Til gengæld mener jeg også, at kommunerne har krav på at få de instrumenter, det kræver, og de instrumenter skal vi i Folketinget give dem.

Med hensyn til Socialdemokratiet så er det nu gået op for mig – jeg er lidt langsom – hvorfor man har valgt at have tre ordførere til denne debat, for én skulle jo så helt oplagt reserveres til at gentage et ganske bestemt eksempel, og selv om der er blevet svaret indtil flere gange på spørgsmålet, så er det åbenbart ikke nok endnu.

Alligevel var det rart at høre, at en af de ordførere, Socialdemokratiet har anvendt i dag, kom med et bud på, hvad Socialdemokratiet vil, og heller ikke her finder jeg, at vi er uenige hele vejen igennem. Jeg mener faktisk, at vi er rimelig enige om, at vi skal aktivere de ledige. Jeg mener også, vi er rimelig enige om, at vi skal søge at lave en førlordning på hjemmehjælpsområdet. Det håber jeg vi kan holde fast i, så vi ikke får talt os længere væk fra hinanden under denne debat end højst nødvendigt.

Når det så er sagt, så deler jeg altså ikke Socialdemokratiets udprægede mistillid til kommunerne og til Kommunernes Landsforening, til Kommunernes Landsforenings formand, Thorkild Simonsen, som i øvrigt er en udmærket socialdemokrat. Jeg tror faktisk på, at der er noget om det, når kommunerne selv siger, at der altså er et problem i, at hjemmehjælpen er gjort gratis. Jeg tror på, at der er grund til at

[Pia Christmas-Møller]

tage det seriøst op her i Folketinget, og jeg undrer mig egentlig over, at Socialdemokratiet i denne sag i den grad tvivler på de oplysninger, der gives fra kommunernes side.

Helt det samme erindrer jeg ikke skete, da man skulle forhandle bloktilskud, eller da vi havde afslutningsdebat herinde. Da var Socialdemokratiet helt på det rene med, at samtlige budgetter rundt omkring i kommunerne var for små, og at det var Folketingets skyld. Der skulle gives flere penge til kommunerne; det skulle man ikke have alverdens statistisk materiale for at indse.

Formanden:

Vi skal til at slutte denne række af korte bemærkninger. Fru Eva Kjer Hansen har ordet for en kort bemærkning, og så kan der blive én til. Der er jo flere af dem, der beder om korte bemærkninger, der også har taletid senere.

(Kort bemærkning).

Eva Kjer Hansen (V):

For mig at se er der ingen grund til at betvivle de oplysninger, kommunerne kommer med. Jeg stoler da på de meldinger, jeg får fra kommunerne. Vi så bl.a. i Socialministeriets undersøgelse – denne stikprøve foretaget i 40 kommuner – at man i kommunerne bl.a. mener, at en af grundene til, at efterspørgslen er steget, er, at hjemmehjælpen er blevet gratis. Det synes jeg der er god grund til at lytte til. Det er i øvrigt også det, vi har oplevet at den socialdemokratiske ledelse lyttede til, i og med at fru Ritt Bjerregaard efter årsmødet i Ålborg i forsommeren jo også sagde, at Socialdemokratiet var villig til at kigge på den gratis hjemmehjælp og få undersøgt, om ikke vi kunne gøre tingene på en bedre måde.

Det er da rigtigt, at efter den foreslåede model, hvorefter de pensionister, der har en vis indtægt ud over det, de modtager fra det offentlige, skal betale for en del af hjemmehjælpen, vil der også være samspilsproblemer. Det kan ikke være på anden måde; det er helt naturligt.

Vi ønsker fra Venstres side at begrænse samspilsproblemerne så meget som overhovedet muligt, for vi synes, det er uhyre vigtigt, at det til enhver tid kan betale sig at spare op. Men skal vi for alvor gøre noget ved samspilsproblemerne, skal vi jo til at kigge på hele det ek-

sisterende skattesystem, og dér kunne det virkelig batte noget, hvis Socialdemokratiet ville være med til at ændre på tingene.

Formanden:

Fru Jytte Hilden for en kort bemærkning. Jeg håber, det kan blive den sidste i denne byge.

(Kort bemærkning).

Jytte Hilden (S):

Jeg skal sige til fru Eva Kjer Hansen, at Socialdemokratiet altid gerne vil være med, men det, jeg hører i denne debat, er, at nogle mener noget, og nogle føler noget, og der er nok noget om noget. Jeg spørger endnu en gang, og når jeg bliver ved med at spørge, er det, fordi jeg ikke får et svar; det kunne godt være, jeg skulle holde op med at spørge, for der er ikke noget svar – det kunne selvfølgelig være min konklusion.

Hvad er det for noget, man mener? Hvad er det, man føler? Hvad er det noget om? Hvor er den dokumentation fra kommunerne, der viser øget efterspørgsel målt i timer, målt i personer, målt i kroner og øre? Jeg har på nuværende tidspunkt endnu ikke fra de adskillige ordførere, som Venstre har haft oppe på talerstolen, hørt nogen dokumentation.

Så vil jeg godt sige, at det, Socialdemokratiet har gjort, faktisk er konstruktivt, og det er selvfølgelig rigtigt. Vi har nedsat et udvalg med nogle af vores folk fra kommunerne, fra Husligt Arbejder Forbund, fra vores folketingsgruppe, fra forskellige udvalg og fra vores hovedbestyrelse, og noget af det, jeg her har bragt frem som talmateriale, er lige præcis noget af det, som vi vil bygge en analyse af tingene på. Vi løber ikke med halve vinde. Vi mener ikke bare noget, vi føler ikke bare noget, vi mener ikke bare, at der er noget om noget. Vi ønsker en meget nøje analyse, inden vi kaster os ud i nye hvirvelstorme på ældreområdet, for det fortjener området ikke.

Formanden:

Vi tager igen fat på ordførerrækken.

Pernille Frahm (SF):

Vi må hellere starte med den lille positive del af dette forslag. Den lille positive del af

[Pernille Frahm]

forslaget er, at man vil skærpe kommunernes pligt til at indrette døgnplejetilbud til ældre og handicappede. Det tror jeg absolut er en god idé, og det er noget, man kan gøre med SF's støtte.

Men det andet ... debatten om den gratis varige hjemmehjælp er bølget frem og tilbage, lige siden denne blev indført, og nu kommer der så et mægtigt skvulp fra regeringens side – et skvulp, som er endnu et led i kæden af bølgeslag, som skal underminere den sociale trykthed og forringe levevilkårene for mennesker, der i forvejen er dårligt stillede. Vi taler jo om mennesker, der ud fra trang er blevet bevilget hjælp efter en individuel vurdering.

Ifølge lovforslaget vil man lave en opdeling mellem praktisk hjælp og personlig pleje. Dette kunne måske lade sig gøre, hvis mennesker var legoklodser, men som virkeligheden ser ud, vil sådan en opsplittning på hjemmehjælpsområdet føre til mere bureaukrati og endeløse diskussioner, også mellem brugerne og personalet. Det ønsker SF ikke at medvirke til.

I den skriftlige fremsættelse forklarer ministeren, at forslaget skal ses som en delvis opfølgning af den debat, der fandt sted, og den dagsorden, Folketinget vedtog den 25. april i år. Denne dagsorden opfordrede regeringen til at sørge for en bedring af forholdene for pensionisterne, bl.a. gennem sikring af offentlige midler til kommunerne. Hvordan man så kan sige, at det foreliggende lovforslag kan have noget som helst med indholdet i den dagsorden at gøre, skal man nok indstille sig på bliver meget vanskeligt for ikke at sige umuligt at forklare for de partier, der stod bag – og jeg vil minde om, at hele Folketinget endte med at stemme for den dagsorden – for slet ikke at tale om, når man skal forklare det for de mennesker, som hele emnet jo drejer sig om.

Det bliver ikke med SF's stemmer, at man henter 150 mio. kr. fra det område, fra dette lands hjemmehjælpsmodtagere, og det bliver ikke med SF's stemmer, at man indfører en ordning, der gør folk til legoklodser.

Kirsten Jacobsen (FP):

Jeg synes, der er et par ting, som må slås fast, fordi der på dette område hersker nogen begrebsforvirring.

Vi taler om, at der nu skal indføres betaling for varig hjælp, og vi taler om, at det modsatte

er gratis hjemmehjælp. Der er ikke noget, der er gratis her i samfundet, heller ikke den hjemmehjælp, som der i øjeblikket ikke betales for. De, der modtager den hjælp, har betalt for den hele deres liv, så længe de har betalt skat. De betaler til den fortsat.

Jeg har en filosofi om, at der er visse basale krav, som samfundet har pligt til at sørge for. Det gælder bl.a., at børnene skal kunne gå i skole; jeg ved ikke, om der kommer et forslag om, at de rige forældre skal til at betale for deres børn nu. Det skal også være gratis at ligge på sygehusene; der kommer måske også et forslag om, at det skal de rige nu også til at betale for. Der er en masse andre ting. Hvorfor i alverden – det kunne jeg godt tænke mig at spørge ministeren om – hvorfor vælger man at starte med en gruppe, som er så svag, at den ikke kan forsvare sig selv, når man skal til at gøre op med nogle af disse principper og tale om, at de, der kan, selv skal betale? Hvorfor i alverden sagde man ikke, at de rige forældre ikke kan modtage tilskud til deres børn? De er i en sådan alder, at de da i hvert fald kan forsvare sig.

Den gruppe, der her er tale om, som er visiteret til at modtage varig hjemmehjælp, er en svag gruppe, som, enten fordi de er gamle, eller fordi de er syge eller handicappede, simpelt hen ikke kan klare sig uden. Ellers havde de ikke fået tildelt hjemmehjælp. Fremskridtspartiet var med til at få den vedtaget. Det er vi glade for, og vi kunne ikke drømme om at ændre den holdning.

Og der er ingen dokumentation – lad mig gentage det uden at bruge flere ord på det. Det, der er tale om, er ikke, at det er den såkaldte gratis hjemmehjælp, som er skurken. Nej, det er helt andre forhold, som gør sig gældende, og det er forhold, som man ikke kan gøre noget ved. At der bliver flere ældre over 80 år, det kan man jo ikke gøre ret meget ved i samfundet. At sygehusene udskriver folk tidligere, det kan man heller ikke gøre ret meget ved. At kommunerne selv vælger at nedlægge plejehjem, fordi de sparer 250.000 kr. for hver plads, de nedlægger, det er kommunernes eget ansvar, men kommunerne kunne jo vælge at overføre – eller få en pligt til at overføre – de penge, de derved sparer, til det andet ældreområde, fordi det jo som følge deraf kræver flere penge. Arbejdstidsforkortelser, som er

[Kirsten Jacobsen]

vedtaget andre steder i samfundet, kan man heller ikke rigtig gøre noget ved. Det er alt sammen forklaring på problemerne. Det er blot sådan, at der er ikke taget højde for det.

Det er begrundelsen for, at der er sket en klar forringelse af den hjælp, der ydes til disse grupper. Hvis det ikke er gået op for socialministeren eller Venstres ordfører eller den konservative ordfører på trods af avisernes skrivelser, på trods af læserbreve, på trods af at personalet nu er begyndt at nedlægge arbejdet, på trods af at brugergrupper rejser sig rundt omkring i samfundet, så var det på tide, at man begyndte at få øjnene op for, hvordan det forholder sig i det virkelige liv.

Fru Pia Christmas-Møller sagde, at det, man ønskede, var, at ældre, der kan betale, skal betale, men som jeg sagde før: Hvis det skal være filosofien, så skal vi overføre den til en hel masse andre områder af samfundet med lige så stor rimelighed, og man skal i hvert fald ikke starte med den svageste gruppe, det er der ingen mening i.

Og når man nu siger, at der ikke er tale om, at det skal være en forringelse – der er egentlig slet ikke tale om en besparelse – hvorfor i alverden står der så ikke i forslaget, at de penge, der vil komme ind, vil blive overført til den gruppe, som ikke selv kan betale?

Hvordan i alverden vil ministeren få det her administreret? Hvordan vil man skelne mellem personlig hjælp og hjælp til praktiske gøremål? Hvordan vil man skelne imellem, at en person på grund af alder eller sygdom eller handicap ikke er i stand til at holde sig selv tør? Så kan man få gratis hjælp til at skifte bleen eller skifte bukserne, men så kan de altså få lov at hobe sig op i stabler ude i badeværelset uden at kunne blive vasket. Jeg går ud fra, at man så må til at indkøbe nyt tøj til dem, eller hvad har man tænkt sig? Det mest groteske, jeg har hørt, var, at man havde skiftet bletype på et plejehjem, og da man undersøgte, hvorfor man var begyndt at bruge dyrere bleer, fik man at vide, at det var, fordi en særlig, bestemt tykkelse på bleerne medførte, at man kun behøvede at skifte dem én gang om dagen. Det er selvfølgelig også besparelser. Den slags besparelser ønsker Fremskridtspartiet ikke at lægge navn til.

Jeg vil gerne sige til slut, og det er en slutbemærkning: Ministeren behøver ikke at overve-

je, hvorvidt Fremskridtspartiet kunne tænke sig at overveje at medvirke. Det kan vi ikke under nogen omstændigheder.

Bente Juncker (CD):

Når man læser bemærkningerne til dette lovforslag, må man undre sig noget.

Der står allerede i starten af de almindelige bemærkninger, at dette forslag skal ses som en delvis opfølgning af den dagsorden, der blev vedtaget i forbindelse med den ældrepolitiske debat i Folketinget den 25. april 1991, og så indeholder forslaget et forslag om indførelse af betaling for varig praktisk hjælp.

Jeg vil gerne spørge ministeren: Hvor står det i dagsordenen? Hvor står det i dagsordenen? Det står intetsteds i dagsordenen, at der skal indføres betaling for hjemmehjælp. Der står tværtimod, at man skal indskærpe kommunernes pligt, eventuelt ved lovgivning i Folketinget, til at sørge for, at der er den nødvendige praktiske bistand til stede til de ældre mennesker. Det er det, der står i dagsordenen.

Og så kommer ministeren efter den meget flotte debat, vi havde i foråret, nu, hvor der er gået cirka et halvt år, med et forslag, der skal kaldes en udløber af ældredebatten.

Der mangler mange ting endnu, som ministeren skal komme med forslag om ifølge den ældredebatt, vi havde her i Folketinget. Jeg vil gerne spørge ministeren: Hvornår kommer de forslag?

Det er rigtigt, at nogle af ordførerne her i Folketinget under ældredebatten nævnte, at man måske, hvis man ikke greb ind i samspilsproblemerne omkring de ældre, kunne overveje at indføre en betaling. Det gjorde bl.a. CD's ordfører, fru Mimi Jakobsen, under ældredebatten, men det var under udtrykkelig forudsætning af, at det ikke greb ind i samspilsproblemerne. Det står i Folketingets forhandlinger 1990-91, 2. samling, sp. 5156. Og da nu Venstres medlem af Socialudvalget fru Eva Kjer Hansen har været heroppe og indrømmet, at der er samspilsproblemer i dette forslag, følger vi os faktisk løst fra det forslag.

Jeg mener i øvrigt, at lovforslagets deling med, at personlig hjælp er gratis, men praktisk hjælp skal der betales for, er en ganske umulig sondring. Det er ganske umuligt for de hjemmehjælpere, der skal ud og arbejde med det, og det er endnu mere umuligt for de ældre at

[Bente Juncker]

forstå, som fru Kirsten Jacobsen rigtigt sagde, hvis bunkerne hobede sig op ved vaskemaskinen, hvorfor der ikke kunne blive vasket. Man kan altså ikke forklare ældre mennesker, man kan ikke forklare handicappede, der måske er vant til at have det rent og pænt, have ryddet op osv., at nu skal der lige pludselig en sontring ind her. Den sontring kan ministeren godt glemme, det vil jeg gerne sige, for den er uadministrerbar.

Om betalingen vil jeg gerne sige, at den ligger i et interval mellem 100 kr., der er det mindste, og 1.000 kr. om måneden, der er det meste. Hvad skal man så betale? Jeg kan levende forestille mig, hvis der i en opgang er tre ældre mennesker, der skal betale mellem 800 kr. og 1.000 kr. hver om måneden, men den ene skal have 2 timers hjælp, den anden skal have hjælp hver dag, måske i mange timer, hvilket rivegilde det kan udvikle sig til iblandt de ældre. Det er simpelt hen ikke muligt at forklare den form for betaling over for ældre mennesker. Der kommer jo igen aspektet med den lille misundelse ind: Jamen fru Jensen, der bruger alle de mange timer, hun kunne nu alligevel måske også gå på gaden, ikke? Sikke en snak og sikke et slagsmål der kan blive om det.

En anden ting er spørgsmålet om marginalskatterne. Det ligger også i de bemærkninger, som vi kom med under ældredebatten, hvor vi sagde: Lad os prøve at se, om dette kan gøres på en eller anden facon. Man kan da ikke lave et forslag, hvor marginalskatterne ligger omkring 100 pct., måske over 100 pct. nogle steder. Hvordan skal vi forklare det for dem, der er i 40'erne og 50'erne, som vi beder om at spare op til deres alderdom nu, vi beder dem om at lave kapitalpension og rateordninger, og hvad de ellers hedder, alle disse ordninger, for at de skal få rigelige penge til deres alderdom? Det er der da ingen der gider, når de ser, at de skal betale nogle procenter på over 100, så kan man da ikke få folk til det.

Min taletid er udløbet. Ja, så må jeg komme igen.

(Kort bemærkning).

Jytte Hilden (S):

Jeg vil da godt kvittere for den, synes jeg, fornuftige snak, som CD's ordfører, fru Bente Juncker, havde, og jeg er da også nysgerrig efter at høre, hvad fortsættelsen måtte være.

Det, der blev understreget, er, at det forslag, der ligger på Folketingets bord, som er, hvad vi kan forholde os til, ikke svarer til den dagsorden, som Folketinget vedtog i april måned. Tværtimod, dette er et forslag, der lige præcis er som ild til vand i forhold til dagsordenen.

Den anden ting, som blev understreget, er, at dette forslag er bureaukratisk, og at vi har et stort forklaringsproblem. Et af de forrige punkter på Folketingets dagsorden handlede om varnehjælp, hvor vi har to forskellige ordninger – nej, vi har faktisk tre, for vi har også dem med dunkpetroleum – og dér har vi et meget stort forklaringsproblem. Nu vil vi skaffe os endnu et forklaringsproblem. Jeg vil godt spørge, hvornår ministeren havde tænkt sig at afskaffe forklaringsproblemerne.

Samtidig er det sådan, at det vil forøge samspilsproblemerne. Nu har jeg forstået, at det altså er svært at få svar på de spørgsmål, som jeg har stillet om samspilsproblemerne, så jeg må konstatere, at KV-regeringen har opgivet at løse samspilsproblemerne, ikke tager den rapport, der i forvejen lå på Folketingets bord, inden vi så dette forslag, alvorligt, og forøger de problemer, vi kender i forvejen, med det forslag, som vi i dag har til diskussion.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Der er jo mange måder, hvorpå man kan foretage en helgardering, også i politik, og det er helt oplagt, at den udlægning, som vi netop hørte fra CD's ordfører, af ældredebatten i foråret, var en helgardering. Man vil nu gå med både seler og livrem. På den ene side vil man gerne se på en betalingsordning i forbindelse med hjemmehjælpen, og på den anden side må det ikke have nævneværdige konsekvenser for samspilsproblemerne. Det er nu blevet tolket sådan, at man på den ene side gerne ville se på en betaling, men nu må det overhovedet ikke have nogen konsekvenser for samspilsproblemerne.

Det sidste er ganske enkelt umuligt med det skattesystem, vi har i dag. Enhver betalingsordning vil medføre et samspilsproblem i et eller andet omfang, og det er altså alene et spørgsmål om, hvor snittet skal lægges. Jeg er enig i, at et samspilsproblem i størrelsesordenen 100 eller mere ikke er særlig rart. Nu bliver det udlagt, som om det gælder hele gruppen,

[Pia Christmas-Møller]

men det er jo ikke rigtigt. Nogle ganske få personer, som ligger i et bestemt indkomstinterval, vil blive ramt på denne her facon. Men det skal ikke skille os ad; kan vi i fællesskab under udvalgsarbejdet finde en bedre model, som sikrer, at vi ikke får samspilsproblemer i nævneværdigt omfang, så lad os dog kigge på det. Lad os dog ikke tale os fra hinanden ved denne lejlighed. Men vi skal ikke stikke os selv blår i øjnene og tro, at man kan indføre en betalingsordning, uden at det medfører samspilsproblemer overhovedet. Det kan simpelt hen ikke lade sig gøre.

Fru Jytte Hilden har brugt hele debatten på at nedgøre rapporten fra Socialministeriet om udviklingen i hjemmehjælpen, en rapport, som er baseret på en undersøgelse fra 40 kommuner, der er repræsentativt udvalgt. Det talmateriale kunne hun overhovedet ikke bruge, sagde fru Jytte Hilden. Hvad er Socialdemokratiets alternativ? Ja, det hørte vi for et øjeblik siden, det er et udvalg nedsat i Socialdemokratiets regi bestående af et par socialdemokratiske kommunalpolitikere plus tre-fire medlemmer af den socialdemokratiske folketingsgruppe. Skulle det være mere repræsentativt? Skulle det være svaret på det krav, fru Jytte Hilden har stillet om statistisk materiale? Ja, så må jeg sige, at jeg overhovedet ikke kan følge argumentationen.

Formanden:

Ligeegyldigt hvor man befinder sig i partispektret, er man nødt til en gang imellem at kigge til højre for at se, at jeg har rejst mig.

Bente Juncker (CD):

Jeg vil gerne sige til fru Pia Christmas-Møller, at det ikke alene er en helgardering, det er ikke alene en 100 pct.s helgardering, det er en 150 pct.s helgardering, vi er kommet med, hvis man skal kalde det sådan. Det står tydeligt i Folketingets forhandlinger, hvad vi har sagt. Jeg må bede fru Pia Christmas-Møller om at læse forhandlingerne, for dér står det faktisk ret tydeligt. Og hvad der også står, og hvad vi også har sagt i forbindelse med hjemmehjælpen, det er, at man jo f.eks., hvis man skal lave et betalingsforslag, simpelt hen kunne sige: De penge, der kommer ind, gør vi godt med for dem, der har det aller mest skidt. Det var på sin plads, og det var også det, der lå i den ældre-

bat, som vi havde her i Folketinget. Jeg har nemlig gjort mig den ulejlighed til debatten i dag at læse ældredebatten og læse, hvad Folketingets ordførere sagde.

Jeg vil også gerne sige, at når vi har nævnt betaling for hjemmehjælpen, så har vi også gjort det tilsvarende om børnechecken i sin tid. Dengang var vi det eneste parti, der syntes, det var urimeligt, at sådan nogle som mig og andre, der tjener over et vist beløb, skulle have den børnecheck, men da stod Folketinget i kø for at udbetale børnechecken. På baggrund af det forlig, vi lavede i foråret om børnene, hvor vi brugte 1,2 mia. kr. på børnene, kommer regeringen efter den ældrepolitiske debat med spareforslag på de ældre på 150 mio. kr. Jeg vil gerne sige, jeg synes, det er forargeligt.

Vi går gerne med til en betaling, hvis det kan lade sig gøre omkring samspilsproblemerne, men vi har samtidig sagt, at så må vi have nogle af de 2.500 ledige hjemmehjælpere ud, som der faktisk er brug for ude hos de ældre.

Jeg er enig med fru Pia Christmas-Møller i, at en følordning for hjemmehjælpere er helt i orden; det har vi faktisk brugt tre år til at fortælle skiftende socialministre.

(Kort bemærkning).

Jytte Hilden (S):

Mit svar gælder fru Pia Christmas-Møller, for jeg synes faktisk, det er lidt trist, hvis man bruger sin taletid fra Folketingets talerstol til at nedgøre, at partier nedsætter et udvalg for at undersøge et område. Det synes jeg ikke nogen af os rigtig har brug for. Jeg har ikke, og det tror jeg heller aldrig jeg kommer til at sige noget om. At Det Konservative Folkeparti har skrottet et oplæg til en principdebat i sit eget parti, det er fint nok, det er en beslutning, som man tager i det parti, men det kommer ikke andre ved.

Jeg synes hellere, at fru Pia Christmas-Møller skulle have brugt sin tid på at sige, at det er godt, at nogen gider gå ned i tallene, at nogen faktisk gider at analysere de to punkter, som jeg har brugt al min taletid til at tale om. Det ene er, om der overhovedet er tale om en øget efterspørgsel. Det er ikke dokumenteret, heller ikke fra denne talerstol i dag.

Det andet er spørgsmålet om samspilsproblemer, og dér vil jeg da godt sige, at det ikke bare er noget med, at nogle få i ikke nævne-

[Jytte Hilden]

værdig grad bliver ramt. Samtlige grupper bliver ramt. De, der bliver ramt mindst – og nu snakker jeg kun om enlige pensionister – rammes med 44,7 pct., mens de, der bliver ramt mest, er oppe på 96 pct. og 91,1 pct. i de gennemsnitskommuner, som vi regner med. Det er altså ikke noget med, at det er sådan lidt detailproblemer, som jeg nusser med hende i krogen, det er det ikke. Her er virkelig tale om en massiv indsats fra regeringens side for at forøge samspilsproblemerne – og vi gik faktisk og troede, at vi havde den modsatte dagsorden.

Dernæst vil jeg sige, at jeg ikke har nedgjort den rapport, som kom i forbindelse med socialministerens konference i foråret. Jeg har bare sagt, at der er tal i den, som bygger på kvalitative svar hos kommunerne, som naturligvis ikke kan bruges som dokumentation for den påståede øgede efterspørgsel. Og jeg har sagt, at de kommuner, som jeg selv og mit parti har forsøgt at undersøge, ikke har svaret berigtigende på, at der har været en øget efterspørgsel.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Rapporten om udviklingen i hjemmehjælpen synes jeg heller ikke kan tages særlig seriøst. Selv om det er en gyser af rang, når man læser den, og oplysningerne er alvorlige nok, så er det jo sådan, at ingen kommuner har skullet lægge navn til noget som helst.

Jeg har i sommerens løb forsøgt at få socialministeren til at afgive svar på, hvordan konkrete kommuner har besvaret spørgsmålene i den rapport. Jeg har fået det svar fra socialministeren, at det vil man ikke oplyse. Dette skal holdes i dølgsmål, og derfor kan man naturligvis heller ikke tage rapporten særlig alvorligt.

Det skyldes selvfølgelig, at virkeligheden er meget værre, og at kommunerne nødig vil konfronteres med de oplysninger, de har givet, for kom man ud i den enkelte kommune, ville den jo komme til at stå til ansvar for den forskel, der er imellem de oplysninger, den eventuelt har givet socialministeren, og den virkelighed, der findes i kommunen. Derfor er den rapport ikke særlig seriøs.

Formanden:

Jeg beder medlemmerne tænke på, at to ordførere endnu sidder og venter på at komme af med deres indlæg.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Jeg forstår formandens opfordring og skal afstå fra den polemik, jeg ellers kunne være fristet til at gå ind i på baggrund af fru Bente Junckers indlæg.

Jeg vil derfor alene hæfte mig ved, at vi dog ikke har talt os længere fra hinanden ved denne debat, end at fru Bente Juncker stadig væk er åben for, at vi kunne lave en betalingsordning på dette område, når visse betingelser i øvrigt var opfyldt. Det synes jeg trods alt er værd at holde fast ved.

Så synes jeg også, det er vigtigt lige at huske på, at kommunerne faktisk har fået 250 mio. kr. ekstra til hele ældreområdet.

Må jeg så sige ganske kort til fru Jytte Hilden, at jeg ikke forsøger at nedgøre, at et parti nedsætter et udvalg for at arbejde politisk med nogle problemstillinger, bestemt ikke.

Og jeg kan slet ikke se, hvad fru Jytte Hildens bemærkninger om vores partiprogram egentlig har med sagen at gøre, men må dog lige gøre fru Jytte Hilden opmærksom på, at det handler om, at vi meget gerne vil have, at vores vælgerforeninger ude omkring kan få tid til at arbejde konstruktivt og sagligt og dybt med på så stor en opgave, som det er at formulere et helt nyt partiprogram. Jeg har forstået, at sådan arbejder Socialdemokratiet også.

Men det, jeg sagde, var, at det er dog fantastisk, at nogle forholdsvis få medlemmer af den socialdemokratiske folketingsgruppe sammen med et par kommunalpolitikere finder, at de kan lave et bedre statistisk materiale end det, vi har fra den rapport, vi har diskuteret så meget i dag. Jeg synes, det er lidt synd at nedgøre den rapport i et sådant omfang, i og med at den faktisk er lavet på baggrund af alle korrekte statistiske metoder med stratifikation og det hele.

Anonymiteten er en forudsætning for, at man kan lave den slags stikprøvekontroller. Derfor har socialministeren ikke de oplysninger, fru Kirsten Jacobsen har bedt om. Kommunerne har netop fået mulighed for at svare anonymt, for at det skulle blive så rigtigt som muligt, for at undgå sminkede tal.

Men lad os ikke tale os længere væk fra hinanden, end vi er. Lad os prøve at holde fast i de elementer, hvor vi kan mødes. Det vil være min linje i resten af debatten.

(Kort bemærkning).

Jytte Hilden (S):

Det skal være en meget kort bemærkning til fru Pia Christmas-Møller. Problemet er, at der er intet materiale, der er baggrund for det forslag, der ligger nu. Det er ikke et spørgsmål om at lave noget, der er bedre, det er et spørgsmål om overhovedet at finde et talmateriale på et andet grundlag end at spørge: Tror man, det bliver mere eller mindre, eller at det bliver det samme? Vi tror ikke, at vi er klogere end alle andre, i hvert fald ikke på dette område, men jeg synes, at det er vigtigt.

Jeg kunne da godt opfordre andre partier til på samme måde at nedsætte et udvalg – og ikke med en lille håndfuld. Det var en underlig sprobrug, en underlig nedladende holdning: et par stykker af den ene og den anden slags, og de skal så sidde og finde noget, der er bedre. Nej, den måde, vi arbejder på, er altså, at vores hovedbestyrelse nedsætter sådan et udvalg.

Og det, vi vil finde frem til, er nogle tal. De tal er offentligt tilgængelige. Jeg har allerede – og det vil jeg da godt sige socialministeren tak for – fået noget statistisk materiale. Intet af det materiale, jeg har set, giver mig nogen grund til at være positivt stemt over for det forslag, der ligger på Folketingets bord.

(Kort bemærkning).

Jørn Pedersen (S):

Jeg vil gerne sige meget kort til fru Pia Christmas-Møller, også om det omtalte udvalg, der er nedsat i Socialdemokratiet, at det, der er kommissoriet for det udvalg, er at finde ud af, hvordan vi gør forholdene bedre, frem for et andet kommissorium, der siger: Hvordan gør vi behovet mindre? Det er to forskellige forudsætninger, og jeg er i den sammenhæng glad for, at jeg sidder i det udvalg, der ser på, hvordan vi kan gøre forholdene bedre for de ældre.

(Kort bemærkning).

Grete Schødt (S):

Fru Pia Christmas-Møller nævnte en følørdning. Forleden dag nævnte statsministeren assistenter til hjælp for hjemmehjælperne og til gavn for de ældre. Begrebet langtidsløst har også været brugt. De kunne komme med ud i

hjemmene og afhjælpe det behov, som alle i Folketinget har erkendt at der er. Men jeg vil godt sige, at det må være en menneskeret, at den enkelte bruger selv bestemmer i sit eget hjem, hvor mange personer man vil modtage inden for sine døre. Det er altså ikke en bane-gård.

Hvorfor vil regeringspartierne ikke være med til netop på dette område at lægge op til, at unge kunne komme ind og få en uddannelse, nemlig den nye social- og sundhedsuddannelse? Det koster ikke samfundsøkonomisk flere penge.

Ole Vig Jensen (RV):

Mit partis ordfører, fru Lone Dybkjær, er forhindret i at være til stede, som det var tilfældet også ved behandlingen af de to foregående sager på dagsordenen. Jeg skal derfor på mit partis vegne sige, at vi kan støtte den del af lovforslaget, som ikke mange har interesseret sig for, men som jo også indgår, nemlig præciseringen af kommunernes forpligtigelse til at sørge for døgntilbud og døgnpleje.

Hvad angår den anden del af forslaget, nemlig spørgsmålet om indførelse af betaling for varig praktisk hjemmehjælp, er Det Radikale Venstre klar til at gå ind i konstruktive forhandlinger også om denne del af lovforslaget.

Vi har som udgangspunkt et ønske om, at de midler, vi samlet har til rådighed på området, først og fremmest skal komme de grupper, som er de svageste, til del. Det kan godt være, at lovforslaget i sine konsekvenser, som det foreligger her og nu, ikke lever op til den del af vort ønske. Det må vi så se nærmere på under udvalgsarbejdet.

Jeg vil ikke deltage i diskussionen om statistik og mangel på kvalificerede oplysninger, eller hvordan det nu er ført frem, men der er én ting, jeg i hvert fald er temmelig overbevist om holder stik, ellers vil det være første gang i Danmarkshistorien, at en offentligt udbudt ydelse ikke skulle betyde en øget efterspørgsel. Det vil være første gang, det er jeg sikker på. Men hvor meget det har betydet, har jeg forstået at heller ingen her kan sige noget om, og derfor må vi interessere os noget mere for det under udvalgsarbejdet.

Vi vil altså gå konstruktivt ind i forhandlinger, og vi gør det med ønsket om, at de midler, vi har til rådighed – og de er jo ikke ubegræn-

[Ole Vig Jensen]

sede – skal komme de grupper til del, som har mest brug for hjælpen. Det kalder jeg socialpolitik, som ikke er et spørgsmål om at dele ud bredest muligt. Jeg mener faktisk, at erfaringerne viser, at vi er på vej til en situation, hvor de svageste grupper ikke får den nødvendige hjælp, som vi mener de skal have.

Vi vil selvfølgelig også under udvalgsarbejdet se nærmere på de administrative konsekvenser af forslaget. Vi kan godt tvivle på, hvor let det bliver at skelne imellem personlig hjælp og praktisk hjælp, men det kan vi formentlig få opklaret under det videre arbejde.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Jeg kan være enig med hr. Ole Vig Jensen i, at en offentligt udbudt ydelse uden begrænsninger naturligvis giver en øget efterspørgsel, men det er ikke det, der er tale om her.

Der er en meget streng begrænsning i tildelingen af denne ydelse, nemlig et krav om visitation, et krav om, at den pågældende, inden man får tilbudt ydelsen, skal være i en situation, hvor man enten på grund af alder, fysiske eller psykiske handicap ikke selv er i stand til at foretage enten personlige eller praktiske opgaver i hjemmet. Så streng er visitationen, og medmindre man ændrer på kravene til visitationen, vil det ikke have nogen indflydelse på udbudet og efterspørgslen.

(Kort bemærkning).

Pernille Frahm (SF):

Det var hr. Ole Vig Jensens bemærkninger om, at midlerne skal anvendes til at hjælpe de svageste, som fik mig herop, fordi jeg synes, at hr. Ole Vig Jensen og De Radikale i det hele taget bør lægge mærke til, at forslaget her ikke drejer sig om at omfordele midlerne inden for området. Det er et rent besparelsesforslag.

(Kort bemærkning).

Jørn Pedersen (S):

Tak til hr. Ole Vig Jensen for bekymringen for de svage grupper. Den bekymring deler vi, og derfor har jeg et spørgsmål til hr. Ole Vig Jensen: Mener man i Det Radikale Venstre, at forslaget overhovedet gavner de svage, når det er stillet op på den måde, at statskassen scorer merindtægten og kommunerne ikke har flere

penge til rådighed i deres hverdag? Jeg har svært ved at gennemskue det, men jeg vil gerne høre, hvordan Det Radikale Venstres ordfører stiller sig til den problemstilling, for jeg synes, det er ret afgørende for, om man kan gå ind for det her forslag eller ikke.

Så vidt jeg kan vurdere både forslaget og de udsagn, der er fremsat, er det jo netop det, der er problemet. Forslaget har ikke noget at gøre med dagsordenen af den 25. april 1991, hvor det var fremme i debatten, at man kunne finde forskellige betalingsmodeller uden samspilsproblemer osv. Men det her giver ikke brugerne af hjemmehjælpssystemet nogen fordel. Det giver statskassen 198 mio. kr., men det giver ikke den enkelte person, som jeg også forstod Det Radikale Venstre var interesseret i at hjælpe, så meget som én times ekstra hjælp, og det giver ikke den kommunekasse, der har ansvaret, én krone mere at gøre det med. Det giver faktisk kun større administration, større uoverskuelighed både for de ansatte og brugerne, og det er derfor, vi så markant siger, at vi under ingen omstændigheder kan gå ind for forslaget, fordi det gør tingene værre, end de er i dag.

(Kort bemærkning).

Ole Vig Jensen (RV):

Fru Kirsten Jacobsen har selvfølgelig ret i, at der ikke er fuldstændig fri adgang til at trække på den offentlige ydelse, men det er klart, at med muligheden for at kunne få visiteret en praktisk hjælp – eller hjemmehjælp, som det endnu hedder – vil man selvfølgelig få en stigende efterspørgsel. Det mener jeg slet ikke der er tvivl om. Så er det et spørgsmål om at fordele ressourcerne rigtigt, og her går vores bekymring på, om de svageste grupper i denne sammenhæng ikke bliver svigtet. Det tror vi de gør, og det er derfor, vi gerne vil se på det.

Det bliver så også et svar til fru Pernille Frahm, som jo sagde, at det her var et besparelsesforslag. Jamen jeg har jo netop sagt, at vi gerne vil være med til også at drøfte de økonomiske konsekvenser af forslaget under udvalgsarbejdet. Men det forhindrer jo ikke en konstruktiv diskussion om selve forslagets hovedidé om en bedre fordeling imellem stærkere og svagere grupper på området.

Det bliver i og for sig også et svar til hr. Jørn Pedersen: Vi er klar til at se på konsekvenser-

[Ole Vig Jensen]

ne. Det betyder jo ikke, at vi ikke kan diskutere det, og derfor er min bekymring selvfølgelig, at Socialdemokraterne er så totalt afvisende over for forslaget, for det kan da komme til at rumme nogle af de socialpolitiske perspektiver, som jeg har forstået at Socialdemokratiet faktisk også går ind for.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Jeg vil gerne have det her helt på det rene: Mener hr. Ole Vig Jensen virkelig, at man gennem en vedtagelse af et lovforslag her i Folketinget er i stand til at påvirke antallet af dem, som enten af fysiske eller psykiske årsager ikke er i stand til at klare problemerne i hjemmet? Så har vi større magt, end jeg troede.

(Kort bemærkning).

Pernille Frahm (SF):

Hr. Ole Vig Jensen siger, at han er villig til at diskutere hovedideen i forslaget, nemlig en fordeling mellem stærke og svage brugere på området. Men det er ikke det, der er hovedideen i forslaget. Hovedideen i forslaget er at hente 150 mio. kr. tilbage til statskassen. Der er ikke en eneste svag gruppe, der får glæde af en eneste krone.

(Kort bemærkning).

Jørn Pedersen (S):

Jeg vil gerne sige til hr. Ole Vig Jensen, at ud over det, vi har diskuteret her efter den radikale ordførertale, er spørgsmålet jo, om det er de stærke grupper, der skal hjælpe de svage grupper, eller det er nogle svage grupper, der skal hjælpe de andre svage grupper. For mig at se er det egentlig det, sagen drejer sig om.

Og der skal ikke være nogen tvivl om vores holdning. Vi mener, at vi lever i et samfund, hvor de stærkeste grupper skal hjælpe de svage grupper, og jeg mener ikke, at vi løser problemet, hvis vi i denne sag kun gør det, at vi flytter midler fra én svag, syg, gammel gruppe til en anden. Jeg er bange for, at det eneste resultat, vi får ud af det her, bliver, at nogle har fået det dårligere, men ingen har fået det bedre. Og det er ikke den måde, vi løser de alvorlige problemer på.

(Kort bemærkning).

Ole Vig Jensen (RV):

Jeg vil bare sige til hr. Jørn Pedersen, som det også er sagt før, at der er adskillige ældre, der gerne vil bede sig fritaget for blive kaldt en svag gruppe i denne sammenhæng. Det tror jeg bestemt at vi må slå fast.

Til fru Pernille Frahm vil jeg bare sige, at det er dog en meget nøjsom indstilling at have til et forestående udvalgsarbejde, at man ikke skulle kunne øve indflydelse på det lovforslag, der ligger. Det er det, hele arbejdet går ud på, at forbedre det på områder, hvor vi mener, det er nødvendigt. Den holdning har Det Radikale Venstre da, når vi går i gang med udvalgsarbejdet, og derfor har jeg udtalt mig positivt over for at gå ind i sådan nogle overvejelser.

(Kort bemærkning).

Jytte Hilden (S):

Nu har jeg hørt det gentaget adskillige gange af forskellige radikale folketingsmedlemmer, at man er ikke en svag gruppe, hvis ditten, dutten og datten, så jeg vil bare sige til hr. Ole Vig Jensen, at det er vi sandelig enige i!

Man bliver ikke noget socialt tilfælde af at få hverken ét, to, tre, fire børn, eller hvor mange det nu kan være, men vi har nu engang indrettet os sådan hertilands, at spørgsmålet om børn ligger i Socialministeriet. På samme måde bliver man jo heller ikke pludselig svag, fordi man fra den ene dag til den anden bliver 67 år, men vi har nu engang indrettet samfundet på den måde, at alt, hvad der vedrører ældre og folkepension, ligger i Socialministeriet. Så det er en total begrebsforvirring hos Det Radikale Venstre, hvis man mener, at samtlige personer, som på en eller anden måde er omfattet af lovgivningen på socialministerens område, skulle være svage grupper. Jeg har hørt det et par gange før, bl.a. fra fru Marianne Jelved, og også set det refereret i aviserne, men jeg skal lige love for, at så stod det skralt til i dette land.

Man kan kalde det en historisk tilfældighed, at tingene ligger i Socialministeriet, og egentlig savner vi vel et bedre ord. Noget af det, vi har diskuteret her i dag, vedrører handicappede, som også for en meget stor dels vedkommende afviser at blive kaldt svage, og det er jo generel velfærdspolitik, hr. Ole Vig Jensen. Vi beslutter os for, at vi gerne vil gøre noget for folk med små børn. Vi beslutter, at hvis man er

[Jytte Hilden]

gammel, får man en håndsækning, fordi man har trukket sig tilbage fra arbejdsmarkedet. Hvis man har et fysisk eller psykisk handicap, får man en håndsækning på samme måde. Det er generel velfærdspolitik og har intet at gøre med at ville gøre alle mulige mennesker til de svageste, og jeg synes faktisk, at de meget, meget store grupper fortjener at forstå, at det er i hvert fald Socialdemokratiets indstilling.

(Kort bemærkning).

Pernille Frahm (SF):

Jeg vil gerne sige til hr. Ole Vig Jensen, at SF naturligvis også går ind i udvalgsarbejdet med positiv forventning om, at dér kan man være i stand til at gøre tingene bedre, end udgangspunktet var. Når vi har en nøjsom holdning til udvalgsarbejdet for dette lovforslags vedkommende, skyldes det ene og alene, at det er et nøjsomt udgangspunkt, vi har.

(Kort bemærkning).

Ole Vig Jensen (RV):

Vi er ved at nærme os noget, der godt kan få betydning i det videre arbejde, så det har alligevel været debatten værd. Det var fru Pernille Frahms seneste udtalelse udtryk for, og det kvitterer jeg for. Det gør socialministeren måske også, for det er naturligvis først og fremmest hende, der er interesseret i sit lovforslag. Og selv om fru Jytte Hilden gør sig så mange anstrengelser for at give indtryk af, at vi skulle være uenige, må man konstatere, at vi i det store og hele er enige.

Formanden:

Vi er tilbage i ordførerrækken.

Kofod-Svendsen (KRF):

Jeg vil begynde med at kommentere anden del af lovforslaget, hvor kommunernes forpligtelse til at sørge for døgntilbud bliver præciseret. Jeg synes, der ligger en god forpligtelse i bemærkningerne, hvor det foreslås, at forbud mod at bygge plejehjem og beskyttede boliger udgår af bistandsloven med en efterfølgende modifikation.

Jeg tror, vi har fat i noget væsentligt her. Der er efter vores opfattelse blevet nedlagt for mange plejehjem, og jeg tror, der både er be-

hov for at få ryddet de misforståelser, der har været, af vejen og at vurdere, om mulighederne for at etablere plejehjem for dem, der virkelig har brug for det, er tilstrækkelig gode. Så kan vi i anden sammenhæng drøfte, hvordan vi bedst kan få et flerstrengt udbud.

Det næste, jeg vil sige, har der været utrolig megen debat om. Jeg har ikke kunnet lade være at tænke på, hvad der skal være det overordnede princip for en socialpolitik. Handler det om at allokere midler til dem, der virkelig har brug for det, eller at satse på generelle ydelser til alle? Det er klart, at hvis midlerne totalt set er ubegrænsede, vil man have råd til at give generelle ydelser til alle, men jeg har set forslaget her som et led i regeringens ønske om at spare. Det fremgår jo også af finanslovens hovedbind, side 303 og 304, hvor man har nævnt, at der skal spares et vist antal kroner på dette område. Vi må konstatere, at vi gennem årene har oparbejdet en kæmpegæld og har nogle kæmperenteudgifter i indeværende år, og så spørger regeringen, om det er socialt forsvarligt at lade de stærkeste skuldre bære noget på dette område. Det finder jeg ikke der er socialpolitiske problemer med.

Så kommer den praktiske udmøntning, og hvordan ligger det dér? Vil det skabe nogle urimelige samspilsproblemer? Det må testes nærmere under udvalgsarbejdet. Men på dette område har jeg faktisk fået flere henvendelser fra pensionister. Nogle har oven i købet været moralsk forargede over, at de skulle have den ydelse gratis, for der var andre, som havde mere brug for pengene, eller også kunne man da i hvert fald sørge for, at vore børn og børnebørn ikke blev gældsat så meget. Det er argumenter, jeg har mødt.

Der er lavet forskellige undersøgelser af den ene og den anden art. Jeg skal ikke gå ind i den store statistiske debat, men det overordnede sociale spørgsmål, om det kan forsvares, at bedrestillede kommer til at betale for en ydelse, finder jeg principielt ikke der er problemer ved, netop for at vi ikke skal gældssætte vore børn og børnebørn og samtidig have råd til nogle forbedringer i en besparelsessituation. Jeg har tidligere i dag været inde på det under finanslovdebatten, hvor jeg udtrykkelig nævnte, at vi fra Kristeligt Folkepartis side havde nogle specifikke socialpolitiske ønsker, der også skal skaffes penge til.

[Kofod-Svendsen]

I det lys vil vi gerne se konstruktivt på intentionen med dette forslag, nemlig at skaffe nogle midler i en totalsammenhæng. Om det kan udformes på en både socialpolitisk forsvarlig måde og en administrativt tilfredsstillende måde, må vi undersøge under udvalgsarbejdet, og vi vil deltage positivt i arbejdet ud fra de synspunkter, jeg her er kommet med.

(Kort bemærkning).

Jørn Pedersen (S):

Først et spørgsmål til hr. Kofod-Svendsen: Forstod jeg det rigtigt, at det var sådan, at man gennem henvendelser havde konstateret, at folk var moralsk forargede over at skulle modtage hjemmehjælp? Så må jeg i hvert fald indrømme, at det er første gang, jeg har hørt det argument.

Et andet spørgsmål: Forstod jeg hr. Kofod-Svendsen rigtigt? Er Kristeligt Folkeparti klar til at diskutere, hvordan vi skaffer mulighed for at bygge plejehjem? Det var noget af det, som jeg var inde på i min ordførertale, og jeg synes, det åbner op for nogle nye perspektiver, at vi kan få løst nogle af de problemer, som ligger dér. Jeg kan åbenbart konstatere, at også Kristeligt Folkeparti mener, der er nogle problemer, der skal løses, og vi vil glæde os til at samarbejde om de ting.

Men jeg vil også over for hr. Kofod-Svendsen fastholde, at skatteyderne faktisk har de stærkeste skuldre her i landet. Vores samfund er altså opbygget sådan, at det er dem, der betaler til de svageste grupper, og jeg kan ikke forstå, at man populært sagt har tillagt sig den tankegang, at de halvsvageste nu skal betale for de svageste, hvorimod de stærkeste ikke skal være med. Hvis det er skatteyderne, som har de stærkeste skuldre, er vi alle sammen med til det, men som forslaget ligger her, er det faktisk kun én gruppe, der er med til det. Og det kan oven i købet give nogle, synes jeg, uoverskuelige konsekvenser i nogle situationer, hvor man kommer i strid med de hensigter, man ellers har, når man siger: Det er godt, hvis I sikrer jer til jeres alderdom, det er fornuftigt at gøre det, og det er nødvendigt, for at samfundet skal hænge sammen. Der er megen modstrid i det her.

Men jeg vil gerne have et svar på, om folk var moralsk forargede over at skulle modtage hjemmehjælp, for så er det første gang, jeg har hørt, at det var et problem.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Jeg har stor forståelse for to af de ting, hr. Kofod-Svendsen nævnte. For det første er jeg helt enig med Kristeligt Folkeparti i, at der er blevet nedlagt alt for mange plejehjemspladser, og at vi er nødt til at gøre noget ved det. Det kan ikke være rigtigt, at man ikke tager hensyn til, at der er 15-20 pct. eller måske kun 10 pct., som ikke under nogen omstændigheder er i stand til at klare sig i de fine 65 m²-lejligheder, man stiller til rådighed for dem, uanset om man giver dem mere eller mindre hjemmehjælp. De er ikke i stand til at klare sig, det er uforsvarligt.

Jeg har også stor forståelse for, som hr. Kofod-Svendsen meget fornuftigt siger, at når vi skal satse, skal vi finde ud af, hvordan vi skal satse. Hvis midlerne var ubegrænsede, kunne vi godt give til alle, men hvis vi ikke skal gældsætte vore børn og børnebørn, kan midlerne ikke være ubegrænsede. Jeg er enig med hr. Kofod-Svendsen og Kristeligt Folkeparti i, at det er vigtigt at finde besparelser.

Men må jeg ikke godt spørge hr. Kofod-Svendsen, om han ikke synes, at når man skal finde besparelser for ikke at gældsætte sine børn og børnebørn og eventuelt skal indføre brugerbetaling, skal man finde områder, som er langt mere luksusprægede end det at modtage hjælp til personlige og praktiske ting, som man ikke kan klare selv, enten på grund af alderdom, sygdom, fysiske eller psykiske handicaps. Der må være andre områder, når man ser på finansloven og alle dens konti, og det tror jeg altså også at hr. Kofod-Svendsen godt vil være med til. Jeg kan ikke forstå, at Kristeligt Folkeparti synes, at her er et område, der skal holde for før de andre.

(Kort bemærkning).

Kofod-Svendsen (KRF):

Jeg skal gerne vise hr. Jørn Pedersen de breve, jeg har fået, hvor man skriver, at det faktisk er urimeligt, at man får den ydelse gratis, fordi de midler, som kunne være frigjort, kunne bruges bedre til noget andet. Den holdning har jeg mødt hos flere, og jeg synes, det er udtryk for et betydeligt socialt engagement. Der er nogle, der har mere brug for ydelsen end vi, der har en rimelig høj indtægt, og det skal jeg gerne dokumentere, hvis det er nødvendigt.

[Kofod-Svendsen]

Med hensyn til plejehjemmene er det ikke første gang, vi siger fra Kristeligt Folkepartis side, at der er blevet nedlagt for mange plejehjem. For en pensionist, som er omkring de 70, ville en ældrebolig være fremragende, men bliver man væsentlig ældre – det kan variere lidt, hvornår behovet er der, men lad os tage 90 år som et gennemsnit – vil man have flere, hvor en ældrebolig ikke er løsningen. Og her synes jeg vi må finde nogle gode muligheder for de pågældende. Det vil jeg gerne gentage her, det har jeg sagt tidligere.

Jeg er også enig i, at det er godt, hvis man sparer op til sin alderdom. Derfor har jeg også nævnt samspilsproblemerne, og det må vi naturligvis gå ind og vurdere. Det har vi også sagt før. Men det er da ikke sådan, at fordi der er noget, der hedder samspilsproblemer, kan man slet ikke gå ind og vurdere, om det kan være hensigtsmæssigt med en brugerbetaling.

Så spurgte fru Kirsten Jacobsen, hvorfor det var pensionisterne, der skulle holde for. Jeg har ikke sagt, at pensionisterne specielt skulle holde for. Jeg har sagt, at vi er i en situation, hvor det er nødvendigt med besparelser, og dér afviser vi ikke forskellige spareforslag, vi vil også selv komme med nogle. Jeg nævnte også i min tale under finanslovdebatten, at de og de områder ville vi spare på, men vi måtte konstatere, at dér ville andre så ikke være med.

Det er svært at gennemføre besparelser, men hvis man afviser det ene forslag efter det andet, vil vi jo komme i den situation, at vi gældsætter vore børn og børnebørn. Det vil gælde alle, hvad enten de er stærke eller svage.

Socialministeren (Else Winther Andersen):

Jeg vil gerne takke ordførerne for de forskellige partier for den interesse, der har været vist for lovforslaget. Jeg har også noteret mig de forskellige synspunkter, som er kommet frem her i dag, og jeg vil selvfølgelig være opmærksom på dem under den videre behandling af forslaget.

Der skal ikke herske tvivl om, at det er et led i en besparelse på finansloven, men jeg mener også, det er socialt forsvarligt. Vi skal dog huske på, at kommunerne har fået 250 mio. kr. til forbedring af hjemmehjælpen fra den 1. januar 1992 som følge af forhandlingerne i sommer.

Selv om de kritiske bemærkninger har været i overtal i dag, er jeg glad for ordførernes enga-

gement og den livlige debat, der har været, og det vil jeg gerne kvittere for. Det er nemlig nødvendigt, at vi også får en drøftelse af, hvordan vi bedst udnytter de ressourcer, vi har, så de ældre, der har brug for hjælp, får den i det omfang, det er nødvendigt, men det er også nødvendigt at diskutere, hvem der er de svageste. Når det er børnene, vi diskuterer, er det dem, der er de svageste, når det er de unge, så er det dem, og nu i dag er det så hjemmehjælpen. Og alle kan ikke være lige svage.

Jeg vil også gerne understrege, at de spørgsmål, der er blevet stillet, vil indgå i den videre behandling i udvalget, og de vil blive behandlet så hurtigt som muligt for at få afklaret tingene. Vi vil også fremskaffe de statistikker, der er blevet spurgt om, så vidt det er muligt.

Jeg vil ikke gå i detaljer, men jeg vil godt knytte nogle enkelte kommentarer til noget af det, der er sagt, og jeg vil begynde med den første del af lovforslaget. Baggrunden for at genindføre betaling for en varig praktisk hjælp er jo den stigende efterspørgsel på hjemmehjælpen, siden den blev gratis for et par år siden. Det er rigtigt, at når en ydelse bliver gratis, stiger efterspørgslen også.

Den rapport, vi udarbejdede i ministeriet, og som man har henvist til flere gange, er ikke blevet videre positivt omtalt. Nu er det jo sådan, at oplysninger fra en rapport altid vil være bedst, når de passer i éns egen statistik, så jeg vil nu holde mig til det reelle i de oplysninger, vi har fået frem. Kommunerne har svaret ud fra de bedste intentioner, og det viser sig, at da varig hjemmehjælp blev gratis, kom den på fjerdepladsen. Det synes jeg ikke vi kan tilbagevise.

Der har også været en del kritik af, at vi har delt hjælpen op i praktisk bistand og i pleje. Jamen det var jo netop et af de ønsker, der kom frem under den ældredebat, vi havde i Folketinget den 25. april. Man ønskede, at jeg udarbejdede en model til at genindføre betalt hjemmehjælp, hvor der blev taget hensyn til, at det kun blev den praktiske bistand og ikke plejen, og der blev samtidig sagt, at jeg skulle tage videst muligt hensyn til samspilsproblemet. Det er det, vi har forsøgt at gøre ved den model, vi har fundet frem til.

Man har ønsket, at vi lagde vægt på at dæmpe efterspørgslen efter hjemmehjælp og at støtte udviklingen inden for hjemmehjælpen de

[Socialministeren]

steder, hvor man har en integreret og kollektiv ordning, og det sker jo i flere og flere kommuner. Vi kan ikke gå tilbage til den model, vi havde, da vi havde betalt hjemmehjælp sidste gang, hvor vi talte timer.

Jeg lægger ikke skjul på, at den model, jeg har lagt frem her, er et kompromis, og jeg vil derfor også se positivt på de kritiske bemærkninger, som er kommet frem, og som vi må se på i det videre udvalgsarbejde.

Forslagets anden del, som vedrører kommunernes forpligtelse til at sørge for døgntilbud, synes jeg er blevet positivt modtaget. Med hensyn til ophævelsen af forbudet mod at opføre plejehjem har jeg den opfattelse, at der er en mere tydelig forståelse for, at de muligheder, man har ifølge bestemmelserne i ældreboliglovgivningen, specielt i lovens § 4, skal udnyttes til at bygge plejehjemslignende boliger. Det er ganske korrekt, at det ikke er blevet brugt ret meget af kommunerne, men udviklingen vil sikkert blive forstærket, da det jo er korrekt, at vi får flere ældre over 85-90 år.

Med disse kommentarer vil jeg gerne sige tak for debatten og den interesse, der har været for lovforslaget. Jeg håber, at vi kan få et positivt udvalgsarbejde, så vi kan nå frem til en model, som kan løse problemet omkring betalt hjemmehjælp. Jeg er åben for påvirkninger, og jeg har som sagt også hørt de kritiske bemærkninger i dag.

(Kort bemærkning).

Jytte Hilden (S):

Jeg ved godt, det er sent på dagen, og at der slipper nogle skrubbudser ud af munden fra tid til anden, jo længere tiden går, men jeg synes ikke, det skal stå uimodsagt, at en gratis ydelse medfører stigende efterspørgsel. Det er gratis at gå i folkeskolen, men det giver altså ikke stigende efterspørgsel, antallet af folkeskolepladser er afhængigt af børnetallet. På samme måde mener vi i Socialdemokratiet, at det behov, der er for børnepasning, heller ikke er et spørgsmål om, at det bliver mere eller mindre billigt. Vi mener, det skal være billigere, end det er i dag. Der er ikke tale om, at der er flere børn der skal passes, fordi det bliver billigere. Der er derimod tale om, at de familier, hvis børn bliver passet, kan få mere ud af de penge, som de har til rådighed.

Jeg vil ikke afvise, at der kan være andre områder, hvor det er rigtigt. Men en generel påstand om, at gratis ydelser giver større efterspørgsel, er og bliver – jeg beklager meget, socialminister – noget sludder.

Dernæst vil jeg gerne kommentere et af de andre udsagn af socialministeren. Det er fuldstændig rigtigt i rapporten om udvikling i hjemmehjælpen, at nummer fire blandt de ting, som blev undersøgt, om efterspørgslen efter hjemmehjælp blev større eller mindre, er indførelse af gratis, varig hjemmehjælp.

Det tal, vi har – nu kommer vi til et tal, som står i denne rapport – er, at 22 ud af 40 kommuner ud i den blå luft melder ja. Det er den grund. 22 kommuner ud af 40 melder ud i den blå luft ja af den grund. Det kan jeg desværre ikke kalde dokumentation.

(Kort bemærkning).

Jørn Pedersen (S):

Først en tak til socialministeren for svarene. Dernæst vil jeg konstatere, at jeg ikke har oplevet, at der den 25. april i vores ældredebat var et krav om betaling for hjemmehjælp. Sådan oplevede jeg det ikke. Og det var ingenlunde intentionerne hos de partier, der stod bag den dagsorden, der blev foreslået. Det kan godt ske, at det var det hos nogle af dem, der stemte for, da vi kom til afstemningen. Men jeg vil gerne have udryddet den misforståelse ved at fastslå, at Socialdemokratiet ikke her fra talerstolen på noget tidspunkt har bedt om betaling for hjemmehjælp.

Når socialministeren ikke vil konstatere, at der er et flertal imod lovforslag nr. L 28, vil jeg gerne gøre det herfra. På baggrund af den debat, der har været her i dag, har jeg kunnet konstatere, at der er et flertal imod det forslag, der ligger på bordet. Og jeg vil opfordre socialministeren til at tilrettelægge udvalgsarbejdet ud fra den klare betragtning, at det altså forholder sig sådan.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Det forekom mig underligt, da jeg hørte ministeren heroppefra sige, at hun under debatten den 25. havde opfanget de signaler, der var, og at de gik ud på, at ministeren skulle gå hjem og lave et forslag, som byggede på betaling af den praktiske del af hjemmehjælpen.

[Kirsten Jacobsen]

Enten må ministeren have opholdt sig et andet sted end her, hvor debatten foregik, eller også må ministeren altså have haft noget for ørerne.

Jeg står med et referat af debatten, og det er ganske rigtigt, at der er to partier, der udtaler sig sådan; det gør nemlig de to regeringspartiers ordførere og ingen andre.

Jeg ved ikke, om jeg får ministeren til at sige, at vi har indført mindretalsdiktatur her i landet, så det, hun skulle gå hjem og gøre, er det, en mindretalsregering har tænkt sig.

Nej, det, ministeren skulle have gjort, var at gå hjem og gøre det, der stod i den dagsorden, som ministeren selv endte med at stemme for, og hvoraf ministeren indtil videre kun har gjort én ting, nemlig at fremsætte dette forslag og pålægge kommunerne at gennemføre døgnplejen.

Jeg vil gerne opfordre ministeren til på baggrund af denne debat at dele det foreliggende lovforslag i to dele.

Den ene del kan indeholde døgnplejen samt ophævelsen af forbudet mod at bygge plejehjemspladser efter bistandsloven. Det kan vi hurtigt skrive en betænkning om. Det har jeg i hvert fald oplevet her at der er et flertal for i Folketinget.

Den anden del, nemlig betalingen for hjemmehjælp, skulle ministeren lade lide en stille død i udvalget; så kunne vi komme længere, og så kunne vi snakke om det, som vi kan blive enige om, i stedet for at råbe ad hinanden om det, som ingen af os vil være med til at gøre alligevel. Jeg synes ikke, ministeren skal gå hjem og misforstå det én gang til.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Efter en lang og meget livlig og engagerende debat synes jeg egentlig, at vi måske skulle prøve, om vi ikke kunne finde det lidt mere rolige i vores gemytter frem – prøve at forholde os lidt til, hvad vi nu skal tage os til videre frem.

Jeg mener, at vi må se på det foreliggende lovforslag under udvalgsarbejdet, prøve at tage de signaler, vi har fået fra de forskellige partier her i dag, til efterretning og bygge på det grundlag. Jeg fornemmer stadig væk, at der er interesse for at se på det problem, som mange kommuner og borgmestre har peget på. Jeg

fornemmer ikke, at man blokerer totalt for en løsning af den problemstilling, som er anmeldt fra mange kommuner – herunder også socialdemokratisk ledede kommuner.

Jeg mener, vi skal prøve at tage fat dér, hvor vi har mulighed for det, prøve at se på samspilsproblemerne i den foreslåede model. Vi må prøve at finde ud af, hvordan vi får udnyttet ressourcerne bedst muligt, sådan at de ældre får den hjælp, de har et fundamentalt krav på, men samtidig under hensyntagen til, at vi ikke kan tillade alt for mange forkert anvendte penge. Hvis det kunne blive konklusionen på debatten i dag, synes jeg egentlig ikke, det er så tosset endda.

Jeg vil gerne sige om debatten i foråret, at jeg også hørte debatten sådan, at man ikke på forhånd afviste at overveje betalingsspørgsmålet. Jeg opfattede signalerne under debatten og den efterfølgende offentlige debat sådan, at vi skulle se på problemet, finde ud af, om der var nogle veje, ad hvilke vi kunne nå frem til en eller anden betalingsordning.

Det synes jeg vi skal fortsætte med at vurdere uden fuldstændig at blokere forbindelsen med en bestemt model. Hvis et flertal af partierne kunne være med på det, lover det trods alt alligevel godt for det kommende udvalgsarbejde.

(Kort bemærkning).

Jørn Pedersen (S):

Jeg vil gerne til fru Pia Christmas-Møller sige, at der er et par misforståelser, der skal udryddes. Det, socialdemokratiske borgmestre har talt om, var øgede ressourcer til området igennem en betaling. Det ligger ikke i det forslag. Det, dagsordenen i foråret gik ud på, var at styrke ældreområdet. Dette her styrker ikke ældreområdet med en centimeter, tværtimod. I bedste fald er det neutralt i forhold til ældreområdet; og skal man anlægge en lidt mere pessimistisk tone, er det direkte en svækkelse af det.

Derfor er jeg nødt til at sige, at jeg har fornemmet i dag, at der er et flertal i Folketinget imod lovforslag nr. L 28 – ja, man kan godt, som fru Kirsten Jacobsen har foreslået, dele det op, fordi der har været interesse for at diskutere den ene del – men når der er et flertal imod den anden del, betalingsdelen, er der ingen grund til at sidde og have lange drøftelser i

[Jørn Pedersen]

Socialudvalget og andre steder om det foreliggende forslag. Vi må konstatere efter debatten i dag, at et stort, markant flertal i Folketinget er imod dette forslag, og derfor må vi overveje, hvad det så er, vi skal diskutere, for det er jo altså ikke dette forslag. Det er blevet sagt højt og tydeligt af et stort flertal, at det her ønsker vi ikke. Derfor mener jeg, situationen må være den, at socialministeren må overveje, hvilken lære man kan drage af det. Jeg synes, det er forkert at sige, at nu fortsætter vi bare debatten et andet sted. Debatten i dag har helt klart vist, hvordan stemningen i Folketinget er.

Formanden:

Jeg giver ordet til fru Kirsten Jacobsen for en kort bemærkning, idet jeg gør opmærksom på, at vi skal ikke gøre udvalgsarbejdet her i salen.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Jeg vil gerne sige til fru Pia Christmas-Møller, at jeg normalt opfatter den konservative ordfører som kviktopfattende. Jeg kan godt forstå, det er en svær situation, hvis hukommelsen indskrænker sig til at blive så kort, at man i dag overhovedet ikke kan huske, hvad man selv stemte for den 25. april.

Men jeg tog faktisk det, fru Pia Christmas-Møller sagde, alvorligt, da hun sagde: Lad os ikke tale os længere fra hinanden, lad os koncentrere os om, hvad vi kan blive enige om, og lad os nøjes med det! Derfor sagde jeg: Lad os dele dette her forslag i to dele og gennemføre det, der er flertal for, og så skrot resten! I fik beskeden i klar tekst den 25. april, og nu får I den i klar tekst én gang til, og hvis I ikke kan forstå det, må vi jo tilskrive jer det i anbefalet brev hver især.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Jeg skal da kvittere for fru Kirsten Jacobsens tillid og afsløre, at jeg ikke mener, jeg lider af et galoperende hukommelsestab, men jeg prøver at finde de ganske vist lidt få bemærkninger i de forskellige ordføreres taler, som jeg mener kan føre i en konstruktiv retning. Det gælder både debatten i dag, og det gælder debatten i foråret.

Jeg mener faktisk ikke, der er nogen grund til, at vi her i dag skal træffe beslutning om, hvorvidt lovforslaget teknisk skal deles op på den ene eller den anden måde. Det eneste, jeg har bidt mig fast i også fra i hvert fald enkelte af de socialdemokratiske ordførere, er, at man ikke kategorisk totalt har afvist enhver betalingsordning på hjemmehjælpsområdet. Det samme har jeg altså også lyttet mig til fra CD. Det kom helt an på, hvordan og til hvilket formål midlerne skulle anvendes. Sådan har jeg hørt det, og jeg synes da, det ville være ærgerligt, om vi overhørte det, om vi ikke kunne bruge det som afsæt for det videre udvalgsarbejde.

Det er sådan set bare den stilfærdige konklusion, jeg har draget på baggrund af debatten i dag. Og jeg synes egentlig ikke, der er grund til at skyde mig andre motiver i skoene, for det er faktisk alt, hvad jeg har forsøgt på.

(Kort bemærkning).

Jørn Pedersen (S):

Jeg vil ikke skyde fru Pia Christmas-Møller nogen som helst motiver i skoene.

Jeg vil bede socialministeren her fra Folketingets talerstol konstatere, hvis socialministeren er enig med mig i min vurdering – og det mener jeg socialministeren må være – at der er et flertal imod det lovforslag, vi har diskuteret og behandlet her i dag, nemlig lovforslag nr. L 28.

(Kort bemærkning).

Bente Juncker (CD):

Jeg forstår ikke fru Pia Christmas-Møllers konstatering her for et øjeblik siden, for det står jo lysende klart, at uanset hvad Centrum-Demokraterne har sagt, uanset hvad Kristeligt Folkeparti har sagt, og uanset hvad Det Radikale Venstre har sagt, så er der et lysende klart flertal i Folketinget imod det, der foreslås her, nemlig betalingsordningen. Fru Pia Christmas-Møller skulle koncentrere sig om at tælle til 90 – det er faktisk det, det drejer sig om.

Vi har sagt med modifikation, at vi da gerne vil se på en betalingsordning, men det er altså ikke dette forslag, så det kan socialministeren lige så godt skrotte med det samme, for det medvirker vi altså ikke til, og vi medvirker heller ikke til den deling af hjemmehjælpen.

[Bente Juncker]

I øvrigt er jeg slet ikke enig i det, socialministeren siger om at flytte ressourcer, og hvad ved jeg. Ministeren har været ærlig på ét punkt, nemlig at det er et led i en besparelse. Det sagde ministeren, og det tager jeg hatten af for. Men når det gælder bemærkningerne om, at vi bedst udnytter ressourcerne på denne måde, at der er brug for hjælp, og at ikke alle er lige svage osv., må jeg gøre opmærksom på, at det, vi taler om, er den varige visiterede hjemmehjælp. Vi taler om gamle mennesker og om meget gamle mennesker, der skal have hjælp, vi taler om unge handicappede, der skal have hjælp, vi taler om ældre handicappede, der skal have hjælp. Det er alle sammen personer, der har været igennem en svær visitering, og så forlanger CD som et minimum, hvis der skal indføres betaling for hjemmehjælp, at det er en ordning, som dels kan administreres, dels kan forklares og dels ikke berører de samspilsproblemer, som vi alle sammen har kæmpet så hårdt for at afhjælpe, hvilket er vedtaget her i Tinget med et stort flertal.

Socialministeren (Else Winther Andersen):

Jeg vil allerførst gerne svare hr. Jørn Pedersen på to ting. Det er rigtigt, at der har lydt mange kritiske bemærkninger her i dag om dette lovforslag, men der er også kommet nogle deltilsagn og delønsker, som gør, at jeg i hvert fald gerne vil fortsætte bemærkningen til hr. Jørn Pedersen med at sige, at jeg skal tage højde for det i den måde, man tilrettelægger det videre udvalgsarbejde på. Denne tilrettelæggelse har de forskellige politiske partier her i Folketinget jo selv også mulighed for at være med til.

Jeg har sagt, at jeg er åben over for andre modeller, fordi jeg synes, det har været en spændende debat om det problem, at man føler, man ikke kan skille begreberne praktisk bistand og pleje. Der er flere uafklarede elementer, som jeg synes vi skal se på i en positiv ånd under udvalgsarbejdet.

Derfor vil jeg opfordre til, at man kommer i gang med dette udvalgsarbejde, således at vi kan få de spørgsmål afklaret, som man er usikker over for.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Jeg synes, det er modigt gjort af ministeren

at gå herop og sige, at nu skal vi alle sammen se på det i en positiv ånd i udvalget og få afklaret de punkter, vi er usikre over for.

Det flertal, der har markeret sig her i dag, er overhovedet ikke spor usikker over for, om vi vil være med til betaling for hjemmehjælp. Vi er aldeles stensikre på, at det vil vi ikke, og derfor er det alene spild af gode kræfter at fortsætte en debat.

Hvis ministeren er usikker, kan hun jo lave en studiekreds for sig selv. Men det er ikke noget, der tjener noget formål, for hvis ikke ministeren har 90 med sig, der vil det samme, så hjælper det ingenting. Der er mange flere end 90, der har sagt: Vi er ikke usikre; vi vil under ingen omstændigheder medvirke til den betalingsordning, der ligger i dette forslag.

Den eneste åbning, jeg har givet, er, at man skal dele forslaget i to, så vi kan se på de to andre elementer. Men hør dog for en gangs skyld efter, hvad der bliver sagt, og lad være med at bruge vores tid og vores kræfter på noget, vi to gange i to debatter har sagt vi under ingen omstændigheder vil medvirke til.

(Kort bemærkning).

Jytte Hilden (S):

Hvad angår den del af lovforslaget, som vi diskuterer nu, spørger jeg mig selv: Hvad er det, der er tilbage? Et flertal ønsker ikke en opdeling mellem det praktiske og plejehjælpen. Et flertal påpeger, at de dramatiske samspilsproblemer, som vi i forvejen har, øges med dette forslag. Et flertal mener ikke, der er dokumentation for at påstå, at der har været en stigende efterspørgsel.

Derfor vil jeg bede ministeren fra denne talerstol dokumentere, hvad det er i lovforslaget, der er tilbage at bygge på, og som der skal arbejdes videre med. Hvis ikke ministeren forstår fuglenes sprog, så går det ikke, for så bliver det en meget hurtig udvalgsbehandling, hvor ministeren vil lide et kolossalt nederlag, for så vil forslaget blive stemt ned kort efter efterårsferien, når vi mødes igen.

Jeg vil bede ministeren om endnu en gang fra talerstolen at fremføre sine overvejelser med hensyn til, hvad der nu skal ske med dette lovforslag.

Socialministeren (Else Winther Andersen):

Som jeg har sagt tidligere om den første del

[Socialministeren]

af dette lovforslag, har man bl.a. peget på, at det var meget svært at skille praktisk bistand og pleje ad. Derfor synes jeg, vi efter efterårsferien skal undersøge, hvad der ligger i denne model, som vi kan arbejde videre med.

Jeg er villig til at indkalde partierne til en drøftelse af, hvilke bud man kunne have på dette område. Og så vidt jeg erindrer, er der oven i købet sat en dato på den samtale.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Fremskridtspartiet er normalt glad for at blive indbudt til forhandlinger og få lov til at øve indflydelse på lovforslag. Men jeg er skuffet – virkelig skuffet. Efter den tale, fru Jytte Hilden holdt, synes jeg, dette parlament har krav på, at ministeren svarer på det, der blev spurgt om, nemlig hvad det er for nogle dele, ministeren føler der er tilbage i dette forslag, som overhovedet kan diskuteres.

Fru Jytte Hilden gjorde det helt klinkende klart, at betalingsdelen for os er død og borte. Og vi er pæne mennesker. I Fremskridtspartiet ville vi ikke have det særlig godt, hvis vi sammen med flertallet skulle lave et hurtigt udvalgsarbejde, gennemvinge afgivelse af betænkning, gennemvinge anden behandling og lade det gå direkte til tredje behandling og lade det stemme ned med det nederlag, det måtte medføre for ministeren.

Jeg synes ikke, vi kan slutte debatten, før ministeren på en ordentlig måde har svaret – og ikke det Anders And-svar – undskyld, formand – som kom her før. Jeg synes, hele Folketinget, både fru Jytte Hilden og vi andre, har krav på at få at vide, hvad det er, socialministeren føler kan diskuteres. Er det ophævelsen af forbudet mod at bygge plejehjemspladser efter bistandsloven eller gennemførelsen af døgnplejeordningen, tror jeg, at alle er parat. Men er det bare et komma i den del, som handler om betaling for varig hjemmehjælp, er der intet gehør, og så ønsker vi ikke at blive indbudt.

Socialministeren (Else Winther Andersen):

Jeg hørte også under debatten, at der var flere spørgsmål, man ønskede at få afklaret under udvalgsarbejdet. Disse spørgsmål, som også Socialdemokratiet har ønsket at få behandlet under udvalgsarbejdet, synes jeg vi må se at få afklaret dér. Det var mest til den første del af forslaget.

Hvad angår den anden del, oplever jeg, at vi har haft en god debat med enighed om, at det er godt, vi nu får præciseret over for kommunerne, at de skal lave et døgnberedskab.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Denne debat udvikler sig unægtelig temmelig besynderligt og interessant. Det viser sig at være sådan, at Socialdemokratiet skal have Fremskridtspartiets ordfører til at udlægge Socialdemokratiets politik. Jeg vil nu alligevel stadig væk forbeholde mig ret til at fæste lid til det, der rent faktisk er blevet sagt her under debatten. Og jeg har altså ikke hørt fra et flertal, at man under alle omstændigheder – jeg siger under alle omstændigheder – principielt og grundlæggende er fuldstændig og 100 pct. imod enhver tænkelig form for betalingsordning på dette område. Det har jeg ikke hørt fra De Radikale, det har jeg ikke hørt fra CD, og jeg har faktisk heller ikke hørt det fra Socialdemokratiet.

Hvad jeg til gengæld har fattet for længe siden, er, at en række partier for det første har en stribe spørgsmål til det forslag, der foreligger, og for det andet har meldt, at de ikke umiddelbart kan gå ind for det. Det står soleklart. Men jeg mener ikke, der er grund til, at vi taler os længere væk fra hinanden i den situation, vi står i i øjeblikket.

Jeg forstår, at Socialdemokratiet har nedsat et udvalg, som skal arbejde med disse spørgsmål inden for partiets rækker. Jeg forstår, at Fremskridtspartiet muligvis overhovedet ikke på nogen måde er til at få i tale på dette felt. Men jeg forstår samtidig, at både De Radikale og CD har visse forbehold – stærke forbehold – men dog ikke har lukket fuldstændig af. Lad os dog holde os til det, der er blevet sagt fra ordførerne i deres ordførerindlæg, og ikke hidse hinanden op mere end højst nødvendigt her ved slutningen af en lang dag.

(Kort bemærkning).

Jørn Pedersen (S):

Det er fru Pia Christmas-Møller, der kalder mig herop, og jeg er nødt til at sige og gentage: Socialdemokratiet afviser dette forslag. Det sagde jeg allerede første gang, jeg var på talerstolen.

[Jørn Pedersen]

Men nu beder fru Pia Christmas-Møller om noget, der ligner en blankocheck for Socialdemokratiets holdning til alle tider under alle omstændigheder – det var rent faktisk det, der blev sagt heroppefra – og det kan vi naturligvis ikke give nogen garanti for. Der kunne jo komme fornuftige ideer frem, vi trods alt ikke havde tænkt på endnu. Den ret vil vi gerne indrømme andre partier her i dette Ting: at det trods alt godt kan finde sted.

Men jeg vil gerne sige, at jeg fortsat ikke mener, der er noget under den debat, der har fundet sted her i dag, der har ændret Socialdemokratiets holdning til det foreliggende forslag. Vi er klokkerent imod det forslag og vil ikke være med til at gennemføre det. Og jeg mener, ministerens svar på det må være, at dette forslag så ikke kan bruges, og at vi derfor må finde på noget andet. Vi vil da aldrig afvise, at ministeren kan komme med andre forslag, som vi til enhver tid gerne vil se på, og vi vil forholde os til dem i den rækkefølge, de kommer. Sådan er vi Socialdemokrater. Vi er et demokratisk indstillet parti, der ikke vil afvise noget eller nogen på forhånd.

Men vi er nødt til at sige om dette her, at det vil vi under ingen omstændigheder. Og vi vil gerne vedstå, at vi udgør en rimelig stor del af det flertal, der er imod.

Formanden:

Jeg giver ordet til fru Pia Christmas-Møller for, hvad jeg håber kan blive den sidste korte bemærkning.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Når man kan lade sig nøje med lidt, kan man også blive tilfreds, og lad det være min sidste sætning. Jeg har nu den sidste halve time anglet efter, at Socialdemokratiet dog gav det lille halmstrå. Jeg synes, det var godt, vi fik dokumentation for, at Socialdemokratiet ikke pr. princip vil afvise enhver betalingsform på dette område, og at det kun er Fremskridtspartiet, der står med det standpunkt. Det synes jeg var godt. Tak.

Socialministeren (Else Winther Andersen):

Jeg vil også gerne kvittere over for hr. Jørn Pedersen for den meget lille åbning, der lå i

hans ord. Jeg kan i hvert fald sige, at jeg er åben over for at se på en anden model for betalt hjemmehjælpsordning. Jeg har i mine indlæg heroppefra tidligere lagt op til, at vi fik en drøftelse. Jeg vil gerne gentage hr. Jørn Pedersens eget ordvalg fra før, hvor han sagde, at det kunne jo da være, at der hen ad vejen kunne komme et fornuftigt forslag ud af det. Så lad os nu gå i en form for tænketank og lad os gøre det sammen og prøve at finde frem til noget.

(Kort bemærkning).

Jørn Pedersen (S):

Først til fru Pia Christmas-Møller: Jeg kan sige, at udlægningen af min bemærkning er helt ved siden af, og det lille halmstrå, jeg måske rakte frem herfra, og som fru Pia Christmas-Møller kunne se, blev behandlet, som om det var en træstamme. Så synes jeg, vi har forholdet i et rigtigt lys.

Jeg vil da gerne gentage, at vi er et demokratisk parti, der altid vil lytte til de ideer, andre kommer med. Men dermed har vi ikke sagt, at vi vil stemme for dem – der er en verden til forskel – men vi vil da gerne lytte og se på det.

Endelig vil jeg gerne spørge socialministeren, der i sin sidste udmelding talte om en anden model, om det er udtryk for, at socialministeren hermed nu fra talerstolen tager det forslag, vi har haft til behandling i dag, tilbage.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Fru Pia Christmas-Møller prøvede jo, så godt hun kunne, på regeringens vegne at undgå det store ragnarok og det store nederlag. Det lykkedes ikke rigtig.

Må jeg ikke sige til fru Pia Christmas-Møller, at Fremskridtspartiet har det da også sådan, at alle de forslag, som regeringen fremsætter her i salen, dem har vi sandelig da folk til at sidde og læse meget grundigt, oven i købet inden vi tager stilling til dem, men når vi så har gjort det og har brugt tid på det og har taget stilling til dem og vi giver regeringen en melding, som er til at forstå i klartekst, så forventer vi altså også, at regeringen hører efter og forholder sig til det. Sådan er det parlamentariske system indrettet, og det må en mindretalsregering lære at leve med. Det er faktisk et venligt råd til socialministeren: Tag at konsta-

[Kirsten Jacobsen]

tere det flertal imod betaling for hjemmehjælpen, skrot det her lovforslag, tænk nyt og kom tilbage til Folketinget, så vi ikke skal til at tvinge ministeren til at stå og lide nederlag her i salen. Det synes vi alle sammen ville være en meget kedelig situation. Den ønsker vi ikke at komme i, men kan det ikke være anderledes, vil regeringen ikke høre, vil regeringen ikke forstå, jamen så er konsekvensen, at vi bringer lovforslaget til tredje behandling og stemmer det ned.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

10) Valg af 6 medlemmer og 6 stedfortrædere til CSCE's parlamentariske forsamling.**Formanden:**

Til dette valg er anmeldt følgende valggrupper: en gruppe på 95 medlemmer: Socialdemokratiet, Socialistisk Folkeparti og Centrum-Demokraterne; en gruppe på 83 medlemmer: Det Konservative Folkeparti, Venstre, Fremskridtspartiet, Det Radikale Venstre og Kristeligt Folkeparti.

Valgt blev:

Til medlemmer:

- 1 Ritt Bjerregaard (S)
- 2 Hjortnæs (S)
- 3 Gert Petersen (SF)
- 4 Ahlmann-Ohlsen (KF)
- 5 Hanne Severinsen (V)
- 6 Annette Just (FP)

Til stedfortrædere for:

- 1 Arne Melchior (CD)
- 2 Hans Hækkerup (S)
- 3 Trøjborg (S)
- 4 Jørgen Estrup (RV)
- 5 Kofod-Svendsen (KRF)
- 6 Jens Heimburger (KF)

Meddelelser fra formanden:**Formanden:**

Der er ikke mere på dagsordenen.

Medlemmer af Folketinget Jette Pors (CD), Duetoft (CD) og Erhard Jakobsen (CD) har meddelt mig, at de ønsker til undervisnings- og forskningsministeren at stille følgende:

Forespørgsel.

»Vil ministeren tage skridt til at ændre folkeskolens afsluttende prøver, så disse bliver et reelt udtryk for den enkelte elevs udbytte af undervisningen i folkeskolens fag?«
(Forespørgsel nr. F 5).

Medlem af Folketinget *Erhard Jakobsen* (CD) har meddelt mig, at han på grund af deltagelse i møder i Europa-Parlamentet ikke vil kunne give møde i Tinget i mindst 7 dage, hvorfor han anmoder om orlov, jf. Folketingets forretningsordens § 42, stk. 3, litra c, fra og med den 22. oktober 1991 samt om, at stedfortræderen må blive indkaldt.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Tilsynet i henhold til grundlovens § 71 (2/10 91):

Udtræder: Birgitte Husmark (SF)
Nyt medl.: Jørgen Lenger (SF)

Nordisk Råd (3/10 91):

Udtræder: Sonja Albrink (CD)
Ny stedf.: Finn Eriksen (CD)
Udtræder: Inger Stilling Pedersen (KRF)
Ny stedf.: Jørgen Kvist Jensen (KRF)
Udtræder: Helge Adam Møller (KF)
Nyt medl.: Jens Heimburger (KF)

Udvalget vedrørende en Bæredygtig Landbrugsudvikling (9/10 91):